روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : متن قوانین ـ تصویبنامه ها ـ صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
اخبار رسمی ـ فرامین ـ انتصابات ـ آئین‌نامه‌ها ـ بخش‌نامه‌ها ـ آگهی‌های رسمی وقانونی سؤالات ـ

سال پنجم ـ شماره ۱۲۵۸ — مدیر: سید محمد هاشمی — ۳ شنبه ۲۴ خردادماه ۱۳۲۸
صفحه ۴۴۰۲

دورهٔ پانزدهم قانونگذاری

شمارهٔ مسلسل ۲۷۱۵

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۷۲

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه بیست‌ودوم خردادماه ۱۳۲۸

فهرست مطالب :

۱ — تصویب صورت مشروح مجلس.
۲ — مذاکرات قبل ازدستور چند نفراز نمایندگان
۳ — شور لایحه اصلاح قانون انتخابات

مجلس دوساعت وسه ربع قبل ازظهر بریاست آقای ظفر ایلخان بختیاری (نایب‌رئیس) تشکیل گردید

۱ ـ تصویب صورت مشروح مجلس

نایب‌رئیس ـ آقایان درصورت جلسه اعتراضی ندارند ؟

حاذقی ـ توزیع نشده است.

نایب‌رئیس ـ توزیع شده‌است آقای حاذقی.

حاذقی ـ برای مانیاورده‌اند.

فولادوند ـ شما کاغذنویسی داشتید .

حاذقی ـ یك تذکری دارم.

نایب رئیس ـ بفرمائید آقای نبوی.

نبوی ـ درجلسه اسبق که قانون کار مطرح و تصویب‌شد در آنماده‌ای که قرار بودوجوه بیمه بخود اتحادیه کارگران داده‌شود دراینجا لغوشد و آقای وزیر هم‌قبول کردند وقرارشد کوجوه بیمه‌بشرکت بیمه داده شود. در روزنامه رسمی که‌چاپ کرده‌اند این‌قسمت رامتذکر نشده‌اند وهمان صورت‌اولیه‌قانون رادرج کرده‌اند که وجوه بیمه‌بخود کارگران داده شوداین‌قسمت راخواستم عرض کنم امروز که‌تصحیح کنند (صحیح است) که وجوه بیمه قرارشد بشرکت بیمه داده‌شود ودرمجلس تصویب‌شده (صحیح‌است)

نایب رئیس ـ اصلاح میشود آقای ناصری بفرمائید.

ناصری — بنده سؤالی ازوزارت کشاورزی کرده‌ام ولی تاکنون برای جواب‌آن حاضرنشده‌اند

نایب‌رئیس ـ اگر درصورت مجلس فرمایشی دارید؟بفرمائید دراینخصوص حالانمیشود صحبت کرد آقای‌مکی بفرمائید.

مکی ـ بنده‌درجلسه اسبق کلمهٔ معروفیت‌عرض کرده بودم‌راجع بقانون‌انتخابات اینجا کلمه‌مأموریت را نوشته‌اند.

نایب‌رئیس ـ آقای اردلان.

اردلان — فرمایشی که‌جناب آقای نبوی فرمودند درصورت جلسه‌مشروحاً منعکس است.آقای عدل بنام دولت و بنده هم که مخبر این کمیسیون بودم قرارشد که‌دوسطر ازیك تبصره راحذف کنند وبیشترازاین که نبود و روی‌همان‌بود که مارای‌دادیم.

یکی ازنمایندگان ـ مفادش همان بود

نایب رئیس ـ آقای‌نراقی درصورت مجلس فرمایشی داشتید؟بفرمائید .

نراقی ـ عرض کنم بنده خیلی متأسفم که‌آقای اردلان قبلا درست مطالعه نمیکنندوتوجه نمیفرمایند این موضوعی که‌آقای‌نبوی‌فرمودندیك‌مطلب اساسی است این آلان ضدونقیض است . آقای ملك مدنی در آن جلسه پیشنهاد کردند که ماده ۱۶ راجع به بیمه کارگران حذف شود این‌نظرمان تأمین‌است آلان این قانون که چاپ شده دو جا اشکال پیدا میشود . یعنی آقای منصور السلطنه فرمودند آنچه که مربوط به بیمه کارگران‌است از ماده حذف‌شود این قانون‌اشکال تولید میکند برای اینکه شرکت بیمه قانون دارد و عمل خودش را میکند و مطابق همین هم وزارت کار هم میتواند حق بیمه‌بگیرداین که نمیشود این کوسه وریش پهن‌است . این راتوجه نکردندوباید این قسمت اصلاح شود وتمام‌آن‌قسمتی راکه آقای‌نبوی‌فرمودند بایستی اصلاح‌شود .

نایب رئیس ـ آقای‌ملك‌مدنی نظری‌دارید ؟ بفرمائید .

ملك مدنی ـ عرض کنم که مطلب آنروز هم مورد بحث شد و بنده ایراد کردم بماده ۱۶ و گفتم حق بیمه باید بشرکت بیمه داده شود آقای منصور السلطنه هم قبول کردند بنده تعجب میکنم که بطور در صورت مجلس درج نشده است وبنده خواستم این قسمت را اطلاع بدهم که‌مجلس درموقعی که رأی‌داد همین‌بود (صحیح‌است)

اردلان ـ بنده توضیحی عرض میکنم آقایان

روزنامهٔ یومیه

فهرست مندرجات

صورت مشروح مذاکرات صدو هفتاد ودومین جلسه دوره پانزدهم — ازصفحه ۱ تا ۱۴
۲ ـ آگهی های رسمی — « ۱۵

® عین مذاکرات مشروح یکصد وهفتاد ودومین جلسه از پانزدهمین دوره قانونگذاری
اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

توجه بفرمایند مطلب روشن میشود ، صندوق حساب اینکارعلیحده است منتها در شرکت بیمه‌است واصل موضوع اینست و الا ممکن نیست پولی که یك تاجر برای همه‌مال‌التجاره‌اش میدهدما‌این‌را بیاوریم‌با پول بیمه کارگر مخلوط بکنیم. گفتیم که‌صندوقش علیحده‌است.

نایب رئیس - آقای حاذقی ،

حاذقی -درماده ۲۰۳ نظامنامه مجلس بایستی اسم آقای‌رئیس دارالانشاء هم که همان‌رئیس‌دبیرخانه باشد جزء ا. امی رؤسای مجلس که میتوانند درجلسه حضور بهمرسانند ذکر شده باشد اعضاء کمیسیون آئین‌نامه‌هم تأئیدمیکنند.

۲-نطق قبل‌ازدستورچند نفرازنمایندگان

نایب‌رئیس — اصلاح‌میشود.درصورت‌مجلس دیگر تذکاری نیست با صورت جلسه‌قبل‌تصویب شد سه‌نفر ازآقایان تقاضای صحبت کرده‌اند.آقای‌صفوی آقای حاذقی،آقای نبوی .

حاذقی-آقا‌پیشنهادمیکنم که‌وارددستورشویم.

صفوی - بنده عرایض خیلی‌مختصری‌دارم که اگر آقایان‌اجازه‌بفرمایند‌بعرض‌مجلس‌شورای‌ملی‌برسانم.

نمایندگان - بفرمائید .

نایب‌رئیس - بفرمائید .

صفوی — بنده هیچوقت عادت ندارم که‌وقت مجلس شورای ملی‌را بگیریم و یا قبل از دستور مزاحم آقایان بشوم ولی کارهائی که مردم دارند و به بنده مراجعه‌میکنند البته سعی میکنم که‌بامراجعه با دارات دولتی آنها را انجام کنم ولی اخیراً یعنی از دو ماه باینطرف یك‌دستوری ازطرف‌اداره گمرك صادر شده است و یك اعلانی از طرف گمرك‌صادر گردیده است که واقعاً تمام‌ساکنین‌بنادررا‌اززندگی محروم کرده‌اند. ببنده شرحی نوشته‌اند وتلگرافی کرده‌اند که متأسفم که آقای وزیر دارائی تشریف ندارند که بنده بعرضشان برسانم و از ایشان استدعا کنم که یك توجه بیشتری بفرمایند و مردمی که در مناطق دودست سکنی دارند و برای قوت لایموت خودشان زحمت میکشند و غالباًهم دچار خشکسالی و آفت‌زدگی هستند و لقمه‌نان خالی هم‌پیدانمیکنند و بایستی با یك کیلو و نیم کیلو خرما زندگی کنند تا این اندازه در فشار قرار ندهند . ملاحظه فرمائید یك شرحی‌نوشته‌اندازمن‌تقاضا کرده‌اندبتوسط بنده که‌به‌اداره گمرك‌ازطرف‌وزارت‌دارائی‌دستور داده شود که کاپوتاژ که‌یك‌وسیله‌واردات وصادرات کالاهائی که‌اینجا تحصیل میشود واز دست آنها گرفته‌اند‌اینها را نتوانند ببرند به‌بنادرویا یك احتیاجاتی که دارند بیاورند ببنادر وهمان طور هم که در سابق معمول بوده بتوانند گذران کنند . اخیراً دستوری داده‌شده است در اصل موضوع که‌بکلی ممنوع کنند ونه وارد کنند ونه صادر کنندمن‌حالاچند کلمه از عریضه‌شان را بعرض آقایان میرسانم توجه بفرمائید مینویسند : بر آن مقام محترم پوشیده نیست که سکنه خلیج‌فارس که از هر حیث محروم از توجهات اولیای مرکزی هستندوتمام‌معاملات‌انحصاروممنوع‌الصدورومنوع‌الورود شده ودر نتیجه این حدود در عرض بیست سال‌خالی از سکنه گردیده و بناچار دیار مألوف خود را با کمال حسرت جاگذاشته متفرق شده‌اند چاکران که بازماندگان برادران‌وطنی خود هستیم تاکنون‌سعی کرده‌ایم بنان جوین و خرما و اغلب به لختی و گرسنی و علف‌صحرا سوخته و ساخته ونتوانسته‌ایم خود را حاضر کنیم که دست از علاقه و میهن خود بکشیم وبرویم‌دنبال آنها که رفتند . و بهمین‌حمالی و جاشوئی و ایاب و ذهاب خیلی محدود مختصر و مقید بانقیاد و اطاعت کامل مقررات و قانونهای سفت و سخت گذرانیده‌ایم تاکنون دو سه ماهست دستور شدید و سخت مبنی‌بر اینکه بهیچوجه وحتی دیناری ورود و صدورنیز منع باشد بگمرکات‌رسیده و لااقل برای ما کاه ، پیاز ، هیزم ، ذغال ، لیمو خشك و همینطور احتیاجاتی که آنها دارند و همیشه معمول بوده است که احتیاجاتشان رابیاورند ازبنادر آنها را هم ممنوع کرده‌اند و تعجب اینجاست که از اینها تعهد ارزی خواسته اند . ملاحظه بفرمائید که تعهد ارزی کامل، عباهائی‌ازپشم‌شتر آنجا میبافند یا گیوه صادر میکنند میبرند بنادر آنجا میفروشند از این تعهداسعاری میخواهند و این یك دستوری‌است ازطرف گمرك‌آقا ملاحظه بفرمائید آقا واقعاً وزیر دارائی‌یك توجهی باین‌چیزها بفرمائید اینجا گمرك مینویسد . بگمرك تلگراف میکند، گناوه گمرك ، دیلم‌ورونوشت گمرك ریك تا وصول دستور ثانوی مطلقا از صدور پروانه کیوتاج برای هر نوع کالاو بمقصد هرجا جداً خودداری و وصول این تلگراف را اطلاع دهید . مراتب را برود حله وخارك فوراً ابلاغ کنید آخرمردم چه کنند ؟ همینطور دسته دسته بروندبخارج بروند به بنادر عربستان برای یك‌لقمه نان بکویت بروندجاهای دیگر بروند .آخر این‌رسم نیست (صحیح است) این‌مردمی که آنجا نشسته اند ازدولت هیچ توقعی ندارند هیچ تفریحی نمیخواهند فقط بهداشت میخواهند ویك‌لقمه نان استدعا میکنم آقای وزیردارائی که‌یك توجهی داشته باشند ؛ آنها هم ایرانی هستند آنهاهم بقوانین وبمقررات‌سرتسلیم فرود می‌آورندبرای‌زندگی آنهایك فکری‌بکنید.

اردلان-اصلاح‌میکنند آقا .

نایب‌رئیس - آقای‌حاذقی .

حاذقی-من‌خواهش‌میکنم که‌واردد‌ستور بشوید.

نایب‌رئیس- آقای نبوی فرمایشی دارید ؟

نبوی- اجازه بدهید پنج‌دقیقه بنده یك عرض مختصری دارم .

نایب‌رئیس -بفرمائید .

نبوی — از بودن جناب آقای دکتر اقبال خواستم استفاده کنم ، موضوع لازمی را عرض کنم درمجلس وآن راجع بمرحوم قزوینی است ازمرحوم قزوینی که از رجال مهم علمی و ادب کشور ما بودند و در چند روز پیش برحمت ایزدی پیوستند یك زن و یك فرزند و یك خواهر باقی مانده که جز حقوقی که بمرحوم قزوینی داده میشد بهیچوجه وسیله اعاشه ندارند . برما لازم است که حتماً برای عائله آنها فکری بکنیم (صحیح است) و استدعا میکنم در هیئت دولت مطرح شودوحقوقش‌لااقل همان حقوقی که در زمان حیات بآن مرحوم میدادند بورثه آن مرحوم داده شود . مرحوم قزوینی خدمت بسیار مهمی بعلم و ادب کشور ما کردند (صحیح است) ودر اعصار اخیر هیچکس بقدر آنمرحوم خدمت نکرده در این راه (صحیح است) اضافه براین میخواهم استدعا کنم که بورثه آنمرحوم یك مقرری مناسبی داده شودموضوع‌دیگری هم که‌خواستم عرض کنم‌این است که‌ازآنمرحوم‌یادداشتها ، کتب ونوشتجات بسیار نفیسی باقی مانده که تا کنون چاپ نشده است واگر دولت بآنها توجه نکند و چاپ نکند بیم آنستکه ازبین برود یا دردست اشخاص‌نا صالح بیفتد وضمن شهریه ئی که برای ورثه آنمرحوم خواستم استدعا کنم برقرار شود استدعا میکنم جناب آقای دکتر اقبال در هیأت دولت مطرح بکنند برای حفظ آثار آنمرحوم طریقه ئی اختیار کنند که‌آن‌آثار ازدستبرد محفوظ ومصون بماند (صحیح است)

یمین اسفندیاری — آقای رئیس اجازه میفرمائید بنده یك عریضهٔ تقدیم مجلس شورایملی بکنم ؟ اگراجازه میفرمائید.

نایب رئیس - یعنی بدون مذاکره.

یمین اسفندیاری - تغییر بنده جزء چهار نفری بودم که درجلسه گذشته اسم نوشته بودم ولی بنده نوبت نرسید.

نایب رئیس - الان قبل از دستور نمیشود . قبل از دستور امروزآقایان صفوی وحاذقی و نبوی میتوانستند صحبت بکنند حالا وارد دستور میشویم . دوجلسه است مطابق‌آئین‌نامه صورت غائبین قرائت نشده است وحالا قرائت میشود :

(بشرح زیرقرائت شد)

غائبین جلسه پنجشنبه ۱۹ خرداد ۱۳۲۸

غائبین با اجازه - آقایان :مهندس رضوی . دکتراعتبار. دکترراجی . ایلخان.افخمی-خسروهدایت حسین وکیل . گنجهٔ . دکترمجتهدی . نیکپور. تقی زاده . عدل اسفندیاری . صفوی.

غائبین بی‌اجازه -آقایان، محمد حسین قشقائی بیات . اردشیرشادلو. حسن اکبر. لاهوتی. اورنك ذوالفقاری. احمد اخوان. ابوالقاسم‌بهبهانی. نراقی علی اقبال. عبدالرحمن فرامرزی. محمد قلی‌قوامی محمد تقی بهار. احمد دهقان . دکترشفق. دکتر امینی . فهرمان . گلبادی . عباس اسکندری.

دیر آمدگان بااجازه - آقایان :حسین‌مکی . ضیاء ابراهیمی ، سلطانی ، منصف . موسوی — نبوی ، شریعت زاده ، حائری‌زاده . اسدی . مکرم

دیرآمدگان بی اجازه-آقایان: قبادیان . زنگنه آقاخان . محمد علی مسعودی . مسعود ثابتی — اسلامی . علی وکیلی . بهزادی ، دکتر ملکی هراتی . صاحبدیوانی. باتمانقلیج. کهبد-خسروقشقائی.

معتمددماوندی - بنده‌اخطار نظامنامه ای دارم آقای رئیس .

نایب‌رئیس - مطابق‌چه ماده‌ئی؟

معتمد دماوندی - مطابق ماده ۹۰

نایب‌رئیس - ماده ۹۰ رامیخوانند

معتمد دماوندی - راجع بتحریف است

مکی - ۱۰۹ سابق .

معتمد دماوندی- این جا آقای منصف یك‌بیاناتی‌فرمودند درصورتیکه‌بنده ابداً اشاره‌ام‌نسبت بایشان‌نبود بنده‌ناچارم مختصر توضیحی‌عرض کنم که درنطق قبلی خودم بنده درجلسه اسبق نسبت‌بآقای منصف‌جسارتی نکردم عرایض بنده هم بایشان‌متوجه نبود ولی درجلسه گذشته آقای منصف‌تمام بیاناتشان اتکاء داشت بمن و اینجور وانمود میشد که بنده مخالف با ایشان هستم یا مخالف باکمیسیون هستم اصلا ایشان‌اظهاراتی‌نکرده بودند که بنده دراظهارات ایشان تحریفی کرده باشم .ایشان درضمن‌توضیحاتی دادند راجع به باسوادها وشبیه نویسان که من ناچارم اینجا عرض کنم.

نایب رئیس - اینکه اخطار نیست . عرض کردم اخطار وقتی است که در یکی ازموادآئین‌نامه اشتباه شده باشد.

معتمددماوندی- اجازه بفرمائید این وارد است. آقای منصف درعرایض بنده تحریف‌فرمودند

نایب‌رئیس- آقای عزیز من غائبین خوانده شدند وآقایان میخواهند اعتراض کنند که ما غائب نبودیم این صحبت بود وبنده هم گوش میکنم ولی این اخطار وارد نیست و مورد ندارد بعداً اگر جنابعالی بخواهید در این باب بیانی بکنید ممکن است ولی حالا مورد ندارد ، استدعا میکنم‌بفرمائید

معتمددماوندی-پس‌نوبت‌بنده‌محفوظ بماند.

مکی- در صورت غائبین بااجازه وبدون‌اجازه که آقای فولادوند ذکر فرمودند اسم بنده را جزو دیرآمدگان بااجازه نوشته اند ، بنده میخواستم‌عرض کنم که از ۱۵ خرداد تاآخر دوره‌را بنده درمرخصی هستم والان هم در مرخصی هستم بنابراین دیرآمده بااجازه بنده خیال میکنم موردی نداشته است.

نایب‌رئیس-بالاخره‌آقایانیکه‌اجازه داشته‌اندوقتی دیرمیآیندبمجلس‌مینویسندبااجازه‌یابی‌اجازه،این‌مطلبی نیست. آقای صدر زاده فرمایشی داشتید ؟

صدر زاده - بنده خواستم تذکر بدهم که آقای محمدقلی قوامی‌نماینده محترم شیرازدرخواست مرخصی از کمیسیون کرده اند و تصور میکنم که موافقت شده باشد اگر اینطور باشد ثبت نام ایشان بعنوان غائب بی اجازه مورد ندارد.

نایب رئیس — آقای باتمانقلیج.

باتمانقلیج - بنده را جزو دیر آمدگان بی اجازه قرائت نمودند بنده منظم ترین شخصی بودم که درمجلس حاضر میشدم (صحیح است) ولی چند جلسه است بعلت کسالت یکقدری دیرمیآیم خواستم بدانند که باحالت تب بنده حاضر شده ام درجلسه .

نایب رئیس - آقای دکتر ملکی .

دکتر ملکی - بنده راهم دیرآمده بی‌اجازه نوشته اند بنده هم مرتب همیشه در جلسه بوده ام ، ودر این پنجشنبه هم وقتی بنده آمدم هنوزاکثریت نبود وبنده‌نشستم‌تا اکثریت‌حاصل‌شودبنده‌دیرنیامدم.

نایب رئیس - آقای لاهوتی.

لاهوتی - غیبت بنده در روز پنجشنبه برای مرخصی بود بنده مرخصی دارم وبرای استحضارتان خواستم عرض کنم که قید شود .

۳ - شور لایحه اصلاح‌قانون انتخابات

نایب‌رئیس - با اجازه آقایان وارد دستور میشویم‌در جلسه‌قبل ماده سوم قانون انتخابات مطرح بود دو نفر مخالف و دو نفر موافق در ماده سوم مذاکره کردند آلان پیشنهادی از طرف آقای صدر زاده بکفایت مذاکرات رسیده است . که خوانده میشود.

معتمددماوندی-آقای‌رئیس بنده‌اخطار کردم.

(پیشنهاد آقای صدر زاده‌بشرح‌زیرقرائت‌شد)

پیشنهاد کفایت مذاکرات دارم

صدرزاده — در خصوص ماده سوم تصور میکنم هیچیك از آقایان مخالفتی نداشته‌باشند وحتی جناب آقای حائری زاده‌هم که بعنوان مخالف صحبت کردند ضمناً تذکر دادند که این ماده سوم ازلحاظ حسن جریان انتخابات دارای منافعی هست (صحیح است) بنابر این تصور میکنم که دیگر مذاکره در اطراف این ماده کافی باشدوآقایان‌هم‌موافقت‌بفرمایند که در مواد بعد شروع بصحبت شود.

نایب‌رئیس- رأی میگیریم بکفایت‌مذاکرات آقایانی که موافقند قیام کنند(اکثربر خاستند)تصویب شد .پیشنهادات قرائت میشود.

(پیشنهاد آقای‌محمدعلی‌مسعودی‌بشرح‌زیرقرائت‌شد)

اینجانب پیشنهاد میکنم که به ترتیب مقرر در ماده سوم گزارش کمیسیون‌بانوان نیز حق‌شرکت‌در انتخابات را داشته باشند .

نایب‌رئیس -تشریف ندارند، پیشنهاددیگری قرائت میشود .

محمد علی مسعودی - بنده پس گرفتم پیشنهاد در ماده ۶ بود.

فولادوند (منشی) - پیشنهاد آقای اردلان، (بشرح‌زیرقرائت شد)

پیشنهاد نسبت‌بماده ۳-پیشنهادمیکنم مبلغ ۱۲ هزار ریال‌مندرجه‌در ماده‌سوم بمبلغ‌پنجهزارریال‌تبدیل‌شود.

اردلان - بنده در اینکه یك مبلغی باید آقایان‌نمایندگان‌مجلس‌تودیع‌بکنندموافق‌هستم، برای آنکه یك اشخاصی میآیند با ۵و۶ رأی انتخابات‌را خراب میکنند و بیخود آراء اشخاص صحیح را از بین میبرندولی‌بعقیده‌بنده‌مبلغ ۱۲ هزار ریال یك‌مبلغ زیادیست‌یکمبلغ‌معتدلی که‌۵هزارریال‌باشد بنظر بنده آقایان موافقت کنند این مبلغ ۱۲ هزار ریال تقلیل پیدا کند (امامی - پس بگیرید آقا) اجازه بفرمائید باید اجازه داد که تمام افراد مملکت که خودشان را واجد شرائط نمایندگی میدانند باید در انتخابات بیایند شرکت کنند واگر مایك مبلغی معین کنیم که برای یك‌عده‌ئی مشکل باشد این ازانصاف دور است‌استدعا میکنم‌هم‌نظر دولت‌وهم‌نظر کمیسیون کشور را تأمین کرده‌ایم باینکه یك مبلغی گذاشته شود ، ولی‌عوض ۱۲۰۰ تومان پانصد تومان گذاشته شوداگر صدی‌هشت آراء را داشتند ۵۰۰ تومانشان را پس میدهند اگر نداشتند پانصد تومانش بنفع شهرداری ضبط میشود. من تقاضا میکنم بااین نظر آقایان موافقت بفرمایند

سزاوار (مخبر) — اگر آقای اردلان توجه بفرمایند مبلغ ۱۲۰۰۰ ریال برای کاندید انتخاباتی یك‌مقدار زیادی نیست زیرا یاخوداوتمکن دارد یاندارد هوا خواهانی دارد که ۱۲۰۰۰ ریال بتوانند برای او بدهند (صحیح است) که بعلاوه هزینه انتخاباتی غیر از غیر مشروعش وقتی که یك کسی داوطلب است وبخواهد در حوزه انتخاباتیش عملیاتی بکند چندین برابر خواهدشد بنابراین‌بنظر بنده این یك مبلغ زیادی نیست که قرار گذاشته‌ایم خواهش میکنم پس بگیرید .

نایب‌رئیس - آقای ارباب .

ارباب - اشخاصی که داوطلب شرکت در انتخابات میشوند ، باافکار جامعه باآنها موافق‌است واگر خودشان ثروتی نداشته باشند کسانیکه‌علاقه باو دارند موافقت میکنند وفوری این پول‌را میدهند وکسانی‌هم که افکارجامعه آنهارا قبول نداشته‌باشد و وسیله هم نداشته باشند ، شرکت نمیکنند بعلاوه این پولی است که بنفع مملکت و بنفع امور خیریه صرف‌میشود بهتر است کسیکه‌داوطلب میشود برای اینکار یاکمك کنند بصندوق خیریه یا اینکه خودش نداشته باشدخواهانش‌بدهند بعقیده بنده ۱۲۰۰۰ ریال حداقلی است که تعیین شده .

رئیس - رأی میگیریم بپیشنهاد آقای‌اردلان آقایانی که موافقند قیام کنند (جمعی برخاستند) قابل توجه . نشد پیشنهاد آقای‌برزین قرائت‌میشود

(بشرح زیر قرائت شد) پیشنهاد میکنم‌تبصره زیر بماده سوم لایحه مربوط بانتخابات اضافه شود، نمایندگان مجلس شورایملی باستثنای آنهائی که یك دوره در آنمحل انتخاب شده‌اند ونیز باستثنای حوزه انتخابیه تهران ازاهل محل باشند.

برزین- عرض کنم یکبار دیگرهم این تبصره را پیشنهاد کردم علتش اینست که اغلب آقایان این اختلافاتی که در ولایات پیش میآید روی اینست که از خارج اشخاص خودشان را داوطلب میکنند و دولتهای سابق هم از این ها حمایت میکردندوآنها را تحمیل میکردند واختلافات چندبرابر میشد(صحیح است) بنده تاکنون باآقای دکتراقبال دراینخصوص اولین دفعه ایستکه این صحبت را میکنم در همین مجلس مؤسسان که جناب آقای دکتر بقائی عقیده دارند که دستوری انتخاب شده ایم یك عده‌ئی رفته بودند خدمت جناب آقای دکتر اقبال که خودشان رابهمدان تحمیل کنند وبمن‌هم نفرمودند ولی‌فرموده بودند که راه باز جاده دراز میخواهید برویدانتخاب بشوید ولی من دخالت نمیکنم. بنابراین بنده‌معتقدم آقایان نمایندگان هرمحل باید ازاهل آنمحل‌باشند اختلافات در بین شهرستانها پیدا نمیشود (صحیح است) خدای من میداند اکثر اختلافات شهری‌روی کسی است که از خارج تحمیل میشود و این یك موضوع اصولی است چون بنده برخلاف اصل‌حرف نمیزنم (صحیح است) البته آقایان نمایندگان هم تصویب بفرمایند و چون آن اشخاصی که یك دوره انتخاب شده اند وخواه ناخواه ممکنست یك عده‌ئی هم‌طرفدارآنها هستند اینست که میتوانندانتخاب‌شوند عرض بنده اینست.

وزیر کشور- عرض کنم که در قانون‌انتخابات سابق و حتی در این قانون تذکر داده شده است که اشخاصی که انتخاب میشوند بایستی یا اهل محل باشند یا معروفیت داشته باشند . بنده شخصاً با پیشنهادی که جناب آقای برزین کردند موافق نیستم بعلت اینکه حق یك عده‌ای وعلاقه یك عده‌ئی‌راسلب میکند ممکنست دراین مملکت حتماً هم پیش‌خواهد آمد اهالی یك منطقه ئی مثلا بخواهند یکی از خدمتگذاران کشور مثل آقای علاء انتخاب کنند اگریك موقعی خواستند اهالی یك منطقه‌ئی‌آقای علاء را انتخاب کنند و همه تصدیق‌دارید که ازرجال برجسته وازوطن پرستان نامی‌هستند (صحیح است) چون یکسال در آنجا نبودند ویك دقیقه هم حتی‌در کرمان نبودند انتخاب بشوند این درست نیست‌علاقه مردم را با اشخاص بواسطه این سلب بکنیم برای همین قید شده است یا اهل محل باشد یا معروفیت داشته باشد همچنین راجع به سناکه بالاخره بنده مجبور شدم لایحه را پس بگیرم و برود بکمیسیون برای همین بود . برای اینکه ممکنست یك شخصی را دریك منطقه‌ئی بخواهند حتماً انتخاب کنند ازنقطه نظرخدماتی که‌بکشور کرده‌اندوچون‌اهل‌آن‌منطقه‌نبوده ازحق‌خود محروم‌شوداین‌را استدعامیکنم‌پس‌بگیرید.

نایب‌رئیس - آقای دهقان .

دهقان - محاکمه .

نایب‌رئیس - بفرمائید .

دهقان - بنده‌گمان میکنم خود آقای‌برزین هم زیاد اعتقاد باین پیشنهادی که داده اند ندارند

(برزین - نه خیر اعتقاد دارم بنده استثناء کردم) بنده خیال میکنم که تصویب این پیشنهاد (یکی از نمایندگان - شما رااستثناء کرده اند) حس فداکاری و خدمتگذاری را در بعضیها میکشد در حالی که عده ای از مردم هستند که بامید اینکه خدمتشان موردتوجه‌مردم واقع شود دست بیکرشته فداکاریها و از خودگذشتگی ها میزنند بامید اینکه مردم از آنها قدر دانی بکنند تشویقشان بکنند و آنها را بنمایندگی خودشان انتخاب بکنندولی‌این پیشنهادآقای برزین مانع این عمل میشود ومردم نمیتوانند نسبت بآنهائیکه علاقه دارند نسبت بآنهائیکه خدمتگزار خودشان میشناسند ابراز علاقه بکنند صرف محلی بودن موجب نمیشود که کسی افتخار نمایندگی‌مجلس شورای ملی را پیدا بکند باید خدمتگزار جامعه شود برای مردم و مملکت فداکاری کند تامردم هم این قبیل اشخاص را بنمایندگی خودشان انتخاب کنند . بعقیده بنده این پیشنهاد شما موجب میشود که عده ای دست از فداکاری وخدمتگذاری بکشند ومردم‌نمیتوانند که خدمتگذاران حقیقی راانتخاب کنند ومردم‌هم بدانند چه میکنند وخدمتگذاران خودشان را تشویق بکنند بنده درباره خودم البته نمیگویم چون پیشنهاد شما شامل حال من نیست.

نایب رئیس - رأی میگیریم پیشنهاد آقای برزین آقایانیکه موافقند قیام کنند (جمعی برخاستند) قابل توجه نشد.

فولادوند (منشی) - پیشنهاد آقای معتمد دماوندی وپیشنهاد آقای امیرتیمور هم همین پیشنهاد است باستثناء اینکه یکدوره هم اگرازمحلی انتخاب شده باشندآنرا هم ندارد (معتمد دماوندی - پیشنهاد بنده را بخوانیدآقای فولادوند) پیشنهاد آقای‌معتمد دماوندی اینست : کاندیدای انتخابات هرحوزه باید اهل همان حوزه باشند . پیشنهاد آقای امیرتیمورهم باستثنای حوزه تهران بایستی اهل همان محل‌باشند

امیر تیمور - پیشنهاد بنده‌تفاوت داردخواهش میکنم بخوانید واجازه بفرمائید توضیح بدهم .

نایب‌رئیس-پیشنهادآقای‌امیرتیمورقرائت‌میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

باستثنای حوزه انتخابی تهران در حوزه های دیگر داوطلبین‌انتخابات مجلس شورایملی‌باید محلی وازاهل همان استان باشد.

نایب رئیس - متأسفانه چون این پیشنهادات همه شبیه بهم داده شده است نمیشود توضیح داده شود ولی فقط پیشنهاد آقای امیر تیمور چون کلمه تهران را دارد میتوانند توضیح بدهند . بفرمائید آقای امیرتیمور.

نورالدین امامی — تهران راهم استثناء بفرمائید جناب‌آقای امیر تیمورخیلی بهتر میشود .

دکتربقائی - جناب آقای امیرتیمور آنوقت لیست را چکار کنند ؟

امیر تیمور — بنده تصورمیکنم اینموضوع بقدری بدیهی است (صحیح است) که مستغنی ازهر گونه توضیحی است . ما مفاسد نمایندگان تحمیلی را ، یعنی مملکت مفاسد نمایندگان تحمیلی را دیده (صحیح است) وعناصری که غیرازاهل محل بیک‌محلی درانتخابات تحمیل میشوند ، بیشترمفاسد اجتماعی ما ازهمینجا ناشی شده است (صحیح‌است) وتاهنگامی که جلوگیری از اینموضوع نشود توجهی که باید و شاید ملت ایران بمشروطیت نخواهد کرد (صحیح است) باعتقاد بنده این حق مشروع را باید برای خود اهالی محل‌شناخت وحفظ کرد مجلس شورایملی هم موافقت میفرمایند نمایندگانی که انتخاب میشوند ازاهل محل یا لااقل ازاهل همان استان باشندمثلا ازاستان آذربایجان یکنفرآذربایجانی بتواند مثلاز خوی‌انتخاب‌بشود نه یکنفرازخارج‌بفرستند که ازخوی انتخاب بشود همچنین درخراسان یك خراسانی‌بتواند درتمام حوزه های انتخابیه خراسان انتخاب شودباین طریق میدان هم وسعت دارد نظراغلب نمایندگان هم تأمین است (صحیح است) معهذا بعضی ازرفقای ما هستند که سوابقی در مجلس شورایملی پیدا کرده اند وممکن‌است درآینده هم مورد توجه‌بشوند حالا اگرآقایان موافق باشند ممکن‌است اضافه‌شود کسانیکه یك دوره سابقه نمایندگی دارند (دکتر فلسفی -آن ردشده)خوب دودوره‌سابقه‌داشته‌باشند.

نایب‌رئیس-اجازه بفرمائید اینجا ماده ۱۲۶ میگوید در مورد پیشنهاد های مشابه در شور دوم فقط پیشنهادی که باتشخیص‌رئیس مجلس جامعتر باشد قرائت ومطرح خواهد شد (صحیح‌است) پیشنهاد سابق جامعتر بود چونکه یکدوره وکیل مجلس هم بود چون‌اینجااین،این‌راهم‌نداردانیها همه‌مشابه است و وارد نیست (دکتر فلسفی - این استدلال صحیح نیست‌آقا)اینجامیتوبسد بسته‌است بتشخیص‌رئیس‌مجلس.

دکترفلسفی- این‌یك‌موضوع خیلی‌مهمی‌است این استدلال صحیح‌نیست آقای رئیس .

دکتربقائی - لیست‌راکه از اهل‌محل‌نمیشود درست کرد .

رفیع - آقا آخر چرا شما انصاف ندارید ، یکدقیقه‌بمن‌اجازه بدهیدتاتوضیح‌عرض کنم این‌درست نیست‌این پیشنهادهاباهم‌فرق داشت‌ووقتی فرق‌داشت بایداجازه‌داده‌شود که‌توضیح‌بدهند تکلیف ماهم باید معلوم‌بشودانصاف‌بدهید بسته بقضاوت مجلس است .

نایب‌رئیس - پیشنهادات اگردر کلمات باهم فرق داشته باشد ولی در موضوع فرق نداشته باشد باهم‌مشابه است وپیشنهادآقای‌برزین‌مشابه‌آنهابود.

دکترفلسفی - نیست آقا مشابه نیست .

نایب‌رئیس- اجازه‌بفرمائیدآقا پیشنهاد دیگر آقای معتمد دماوندی قرائت میشود .

(بشرح‌زیر قرائت شد)

چون قسمت‌اخیر ماده سوم وتبصره های ۱و۲ ماده مزبور مانع اجرای عدالت اجتماعی در باره انتخاب شوندگان است پیشنهادمینمایم از جمله زیر: باعلام کتبی داوطلب باید رسیدمبلغ ۱۲۰۰۰ ریال تاآخر تبصره ۱ و ۲ ماده سوم حذف شود .

معتمددماوندی -آن پیشنهاد اولی چطور شدآقا؟ پیشنهاد آقای امیرتیمور چطور شد ؟

فولادوند - مگر شما رئیس مجلسید ؟

معتمددماوندی- جنابعالی که‌آنجا نشسته‌اید مستشارید که‌پیشنهادات رامقدم ومؤخر بخوانید کسی حرف نزند وبنده‌اگر حرف زدم‌رئیس مجلسم ؟

فولادوند — معتمد بندر پهلوی که نیست معتمد دماوندی است اول‌خودت را ببین .

معتمددماوندی- فضولی آن‌بتو نمیرسد .

فولادوند- عوام‌فریبی را ببینید .

معتمددماوندی - عوام‌فریب کسی است که می‌آید اینجا میگوید ...

فولادوند- خفه شو . امثال شما حکومت کردند باین مملکت که نتیجه‌اش‌این شده است .

معتمددماوندی -ساکت شود ، بی تربیت خودت خفه‌شو.آقای‌رئیس‌اخطار کنید(زنك‌رئیس).

نایب‌رئیس- آقای‌معتمد دماوندی .

معتمددماوندی- آخرایشان‌اینجامستشارشده‌اند آقای‌رئیس‌چراتوهین‌میکنند ، حق‌ندارندتوهین کنند. ایشان اینجا نشسته است مستشار است برای رئیس . این پیشنهادات بنده همه نمره خورده او حق‌نداشت پیشنهاد آقای برزین را مقدم بخواند . آقایان‌اگر من دروغ میگویم نمره‌هارابخواند .ایشان‌حق‌نداشت اینکار را بکند .

دکترمعظمی — آقای رئیس بنده نظری بپیشنهاد ندارم‌ولی تکلیف آن‌پیشنهاد چیست چون این سابقه میشود باید تکلیف آن پیشنهاد را معین کنید بنده نظری بپیشنهاد ندارم ولی حرف آقای قائم مقام کاملا صحیح است نظری که‌آقای قائم‌مقام فرمودند کاملا منطقی است‌چون‌اگر این‌سابقه‌بشود بر خلاف است و پیشنهادات باید خوانده بشودا لبته پیشنهاد مشابه آنست که مفهومش یکی باشدو بنده خواستم عرض کنم که‌مطلب خیلی‌مهم‌است و درآتیه ممکنست حق نمایندگان از بین‌برود بنده‌نظری باین موضوع‌البته ندارم .

نایب‌رئیس- آقای‌دکترمعظمی‌اجازه‌بخواهید وصحبت کنید . بفرمائیدآقای‌معتمددماوندی‌دربیشنهاد دومتان توضیح بدهید .

معتمددماوندی - این قسمتی که درقسمت اخیر ماده سوم هست بعقیده بنده برای‌تهران بسیار ضروری است یعنی در تهران است که‌سیل کاندیدها بقدری زیاد است که شاید برای دولت هم مزاحمتی فراهم آورد ولی در ولایات کاندیدها آنقدر زیاد نیستند و شاید در همین انتخابات‌دوره پانزدهم‌دررشت بیش از چهار نفر کاندید نبود و شایددوره‌شانزدهم هم در همین حدودها باشد بنا بر این لزومی ندارد برای آنهائیکه خودشان را کاندید کرده‌اند که بیایند از نظر قانونی یك موانعی ایجاد بکنند که ممکن است در بعضی مواقع هم این موانع را اینها نتوانند رفع بکنند و این موانع نگذارد که آنها بمقصودشان‌برسند . ازجمله اینکه‌مثلااین‌پول را ممکن است ببرد پیش آقای رئیس‌پست و تلگراف او نگیرد ببرد پیش آقای فرماندار او هم نگیردبعد برود پیش رئیس ثبت اگر او هم نگرفت این‌باید کجا برود ممکن است‌اینهابگویند بمادستورداده‌اند پول فلانی را نگیر آنوقت این‌آقای کاندید این‌پول را بچه وسیله بفرستد آنجا و اگر هم نظر کمك بصندوق شهرداری است که‌فرض بفرمائیددریك‌حوزه بزرگی‌مثل‌رشت که‌بنده‌صحبت‌میکنم‌آنجابودجه‌شهرداری در حدود یك میلیون تومان در سال است ودر اینجا چهار نفر بخواهد کاندید بشود ،چهار هزار تومان برای شهر و صندوق شهرداری محل‌آنقدروجه قابل ملاحظه‌ای نیست حالا که آقایان پیشنهادات بآن مفیدی را راجع باینکه کاندید هر حوزه‌ای‌اهل‌آن حوزه باشد یعنی بومی‌آن حوزه باشد و این برای این بوده است که دولت اگرهم‌تحمیل میکند لااقل یك بومی را تحمیل بکند وقتی این‌حق‌رابرای‌اهالی یك محل قائل نشدید این‌مضیقه را هم‌ازبین‌بردارید بنا بر این بنده پیشنهاد کردم که از آنجمله‌ای که این‌ودیعه‌نوشته شده تاآخر ماده‌حذف‌بشود .

نایب‌رئیس - آقای نبوی مخالفید؟ (نبوی - مخالفم)اجازه بفرمائید اول آقای‌مخبر توضیح‌میدهند.

مخبر - اگر آقای‌معتمددماوندی‌تبصره ۲ماده۳ را قرائت کرده بودند جای نگرانی برایشان باقی نمانده بود تبصره ۲ اینست : متصدی‌صندوق‌دارائی وثبت‌اسنادوپست‌وتلگراف‌هرمحلی‌مکلفنددرصورتیکه ودیعه داوطلبی بآنها داده شود دریافت نموده‌ورسید کتبی در دونسخه بدهند فرماندار یا بخشدار نیز مکلفند رسیدنامه داوطلب‌رادر دونسخه و درهمانروز تسلیم نمایند . مأمورینی که از انجام وظایف‌مذکور در این‌ماده امتناع نمایندبه پنجسال انفصال‌ازخدمات دولتی محکوم میشوندبنابراین حضورتان‌عرض کنم که این نگرانی بهیچوجه نیست و طریق دیگری هم برای اینکه جلوگیری ازاین قسمت بشوددر کمیسیون کشور هم بحث شدکه ممکن است آن مراکزی که باید ودایع بآنهاسپرده شود امتناع کنند وتأخیر کنند ولی ملاحظه فرمودید اگر چنانچه هر یك از این‌مقاماتی که بایستی پول‌را بگیرند نگیرندیاامتناع بکنندبه پنجسال‌انفصال‌ازخدمات‌دولتی محکوم‌میشوند این توضیح بنده‌بود ،

نایب‌رئیس - آقای نبوی

نبوی — ما باید تدریجاً سعی کنیم که روز بروز وضع انتخاباتمان از سابق بهتر شود و یکی از راههایش هم وضع قانون خوب است البته بنده عرض نمیکنم که بصرف وضع قانون. کار انتخابات درست خواهد شد و خوبی وضع انتخابات بسته است باینکه منتخبین خوب بشوند و متأسفانه‌درظرف این چهل وچند سال‌از طرف دولت هیچ‌اقدامی‌نشده، ولی یکی از کارهایش وضع قانون است . اینکه هر کسی که‌کاندید انتخابات است باید یك ودیعه‌ای بگذارد این یك وضعی است که در بیشتر ممالك هست و ماهم باید از آن پیروی کنیم که هر کس که چهار نفردرمحل‌باو رأی‌نمیدهندنبایدخودش‌رادرآنجا کاندید نکندو مزاحمت ایجاد نکند و آراء مردم را خراب نکند اگر کسی خودش را کاندید کرده باشد باید واقعاً کسی باشد که زمینه دارد یا زمینه نزدیك بانتخاب داشته باشد در این قانون نوشته است که هر کسی هشت در صد رأی داشت این پول را باو پس میدهند بنابراین این پول را باید بدهند که یك ملاحظه ای بکند اقلا که بیهجت دریکجائی که هیچ زمینه ندارد کاندید نشود واگر بشود وهشت درصد رأی نداشت پولش ضبط بشود . خود دادن این پول وسیله ای است برای اینکه اشخاصی که زمینه ندارند نروندرمحل وخودشان را کاندیدنکنند بعقیده بنده اینماده فوق العاده لازم است و مفید ، اما اینکه اشکال فرمودند که ممکن است آن‌مقاماتی که باید پول را بگیرند اعمال غرض خصوصی‌بکنند ونگیرند دراینجا مجازات شدیدی برای‌آن مأمورین معین شده است وازاینجهت هیچ جای نگرانی‌نیست.

نایب رئیس رأی‌میگیریم به پیشنهاد آقای معتمد دماوندی آقایانی که موافقند قیام کنند (جمعی برخاستند) مورد توجه نشد . پیشنهاد آقای دکتر ملکی قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم ماده‌سوم بطرززیراصلاح شود ، در ماده سوم پس از کلمه بخشدار درسطر ٤ اضافه شودویا وزارت‌کشور ودر سطر پنجم پس از کلمه محل اضافه شود ویا مرکزتهران.

نایب رئیس - آقای دکترملکی.

دکترملکی- پیشنهادبنده این بوده‌استکه‌پس ازاین کلمه‌که نوشته شده است داوطلبین باید اعلام کتبی‌خود را بفرماندار یا بخشدارتسلیم نمایند کلمه وزارت‌کشور گذاشته‌شود . این همان ایرادی‌است که آقای معتمد دماوندی میفرمودندکه ممکن است فرماندار یا بخشدار قبول نکند و پول نگیرندورسید هم ندهند و موقعیکه بگوید که تو باید ٥ سال‌حبس شوی یکنفر دیگر هم وکیل شود و بیاید اینجادر مجلس بنشیند و از آن فرماندار یا بخشدارحمایت کند و در نتیجه ٥ سال حبس که نمیشود هیچ یك جایزه هم باو میدهند باین جهت اگر گذاشته شود مرکز تهران دیگر نمیشود اینکار راکرد (امیر تیمور - این پیشنهاد منطقی است) یکی دیگراین است که اینجا نوشته شده که صندوق دارائی یا ثبت اسناد ویاپست و تلگراف محل اینجا بنده میخواهم اضافه کنم یابانك ملی‌محل‌یا مرکز ونوشته شود در صندوق‌دارائی یا ثبت اسناد یا پست و تلگراف ویا بانك ملی محل یا مرکز ودیعه گذاشته شود (وزیر کشور - قبول نمیکند) خوب اگر قبول نمیکند مرکزش را قبول بفرمائید برای اینکه اگر فرض بفرمائید در محل ثبت اسناد یا صندوق دارائی یا پست‌و تلگراف‌محل این‌پول‌راقبول نکرد این‌چکار میتواند بکند؟هیچ‌کار نمیتواند بکند زیرا مجازات را شما وقتی میتوانید بکنید که وکیل شده باشیدو الا اگر آنکسی که رقیب شماست وکیل شد وآمد در مجلس‌نشست نخواهدگذاشت که او مجازات‌بشود و او مجازات‌نخواهدشد این است که چه فرقی‌میکند ما میخواهیم‌ودیعه گذاشته شود یا این ودیعه‌درمرکز گذاشته شود یا محل فرق نمیکند این است که‌بنده پیشنهاد کردم در صندوق دارائی یا ثبت اسناد یا پست و تلگراف محل یا مرکز چون در مرکز نمیتوانند قبول نکنند . وقتی درثبت اسناد بصندوق بروید و پول بدهید در پشت کیشه او مجبور است‌از شما قبول‌کند ولی در محل ممکن است قبول نکند بنده مثالهای‌متعدد دارم‌آقای‌نبوی که وقتی تلگراف را برده اند بتلگرافخانه تلگرافخانه محل مخابره نکرده‌مثلا اهالی محل تلگرافی را با صد تا دویست تا امضاءبرده‌اند بتلگرافخانه که‌مخابره کنند ولی‌آنها مخابره نکرده اند باین بهانه که گفته اند که شما باید ضامن بدهید تا ما مخابره کنیم ولی کی می آید ضامن بشود که تلگرافی را که دویست نفر زیرش را امضاء کرده اند مخابره کند وقتیکه تلگرافخانه تلگرافی را قبول نمیکند حالاهم ممکن است که این پول را درمحل قبول نکنند . (دکتر متین دفتری - آقای دکترملکی بانکملی راهم‌اضافه بفرمائید) جناب آقای وزیر کشور میفرمایند که بانکملی قبول نکرد که این پولها را بپذیرد ولی بنده فکر میکنم چطور ممکن است قبول نکنند ، بهرحال بنده پیشنهاد کردم اضافه بفرمائید صندوق دارائی یا ثبت اسناد یا پست و تلگراف محل یا مرکز .

نایب رئیس — آقای رضوی شما مخالفید؟ (رضوی - بلی‌مخالفم) بفرمائید.

رضوی- عرض کنم آقاانواع این‌پیشنهاداتی را که الان بنده درمجلس میشنوم مطرح میشودوقتی که ماده سوم در کمیسیون کشور مطرح بود اغلب مذاکره شد و پیشنهاد شد وحتی رویش هم چندین دفعه استدلال له وعلیه بعمل آمدیك روحی بالاخره بنابود در این‌قانون‌دور بزنند واواینست که‌برای‌موقع انتخابات مرکز فعالیت انتخاباتی برخلاف یك مدتی از گذشته در خود محلی که انتخابات واقع میشود دور بزنند یعنی بالاخره فرماندار و ادارات و دفاتر و بالاخره صندوق‌ها وبالاخره ادارات مالی محل‌این قسمت را مطلع بشوند و اینکارها درآن انجام‌بگیرد تا اولا اشتباه و التباس کمتر بشود وثانیاً اگر که اینطور شد بواسطه زودتر یادیرتر رسیدن‌تلگراف اشتباه و التباسی پیش نیاید حالا جنابعالی پیشنهاد میفرمائید که داوطلب داوطلبی خود راباید بوزارت کشور اظهار کند و وزارت کشور آن وقت باید برود تلگراف کند بفرماندار آنوقت درضمن چندین نفر در محل اظهار کرده اند ده روز جلوتر آنوقت تلگراف زودتر برسد ، دیر تر برسد ، در نتیجه فرماندار بردارد کاندید هارا اعلام بکند بعد ازآن که اعلام کرد تلگراف میرسد ومعلوم میشود که مثلا جلوتر یاعقبتر ازین تاریخ بوده است ویك‌اختلافاتی پیش‌میآید که این بدتر کاررا بتعویق میاندازدوبعلاوه بنده تصورمیکنم که‌اگریك کسی که درمحل‌یك‌آبروئی داردومیخواهد وکیل بشودو کاندید بشودبرای‌اوهیچ محظوری وجود ندارد که بوسیله خودش یا یکنفر از علاقمندانش بر دارد و در محل اظهار کند یا پیش فرماندار کتباً بنویسد یا خودش تلگراف کند که آقا من کاندیدم این محتاج باینکه دیگر بر دارند این مطلب را بوزارت‌کشور بگویند و وزارت کشور بگوید نیست و در قسمت مالی هم البته شاید در این لایحه دولت یك مرکز یا دو مرکز را بیشتر برای سپردن پول معین نکرده بود ولی‌در کمیسیون از نظر همین که‌شاید یك وقتی یك اغراض‌خصوصی دور بزند از اینجهت چندین مرکز را برای سپردن پول معین کردند بنابر این بعقیده بنده اضافه کردن صندوقهای مرکزی برای انتخابات صلاح نیست‌زیرا همینطور که عرض کردم بروند این پول را در صورتیکه کاندید نتواند هشت‌در صد آراء رابیاورد صرف خود شهرداری محل شود و ثانیاً در اینجا باید شرایطی در موقع اعلام کاندید ما در نظر فرماندار وادارت محل روشن باشد ودر صورتیکه در مرکزبخواهند بروند برای هزار و دویست تومان و آنجا تودیع بکنند تا قبضش را از آنجا بخواهند بر دارند بفرستند بمحل باز اختلاف تاریخ پیش می آید و باعث میشود که زحمت بیشتر بشود از اینجهت بنده تصور میکنم که اگر آقای دکتر هم توجه بفرمایند چندان تفاوت زیادی نخواهد داشت که‌این مرکزدر آن‌دو قسمت ضمیمه‌بشود بقانون زیرا که درهمان‌محل‌تمام‌این وظایف رامیتوان انجام داد.

نایب‌رئیس - آقای سزاوار.

مخبر —این رااگر آقای دکتر توجه‌بکنند قید وزارت‌کشور باز بنظر بنده ایجاد یك مشکلی خواهدکرد زیرا وقتی که یك داوطلبی تقاضا داد بوزارت‌کشور اگر بخواهیم وزارت‌کشور رامکلف بکنیم که تلگرافی همانروز این مطلب را اطلاع بدهد بمحل این را باید در قانون تصریح کنیم و

هزینه این کاررا هم باید بگوئیم که شخص داوطلب بدهد زیرا مثلا در زاهدان چند نفر که کاندید باشند وبخواهند بوزارت کشور اطلاع دهند اگر بخواهد وزارت کشور این را با پست بفرستد چندین روز طول خواهد کشید وممکن است تأخیر شود و بنظر بنده مشکل است و دو مرتبه اشکال تولید میکند و الا وقتی که مخارج وهزینه اش را خودشان بدهند و وزارت کشور هم تکلیفی داشته باشد که در همانروز این را مخابره کند خیال میکنم که یك تبصره و ماده علیحده ای میخواهد اما راجع به بانکملی چون این هم در کمیسیون کشور بحث شد ، بانکملی چون اینجا نوشته شده است که مأمورین دولت ، بانك قبول نمیکند و اگر امتناع کند از گرفتن پول مستخدمین دولت یك مجازاتی دارند ولی چون بانکملی مأمورین دولت نیستند نمیتوان آنها را مجازات کرد بعلاوه ممکن است مدیر کل بانك یا رئیس بانك قبول نکند زیرا اینها جزء مأمورین دولت نیستند که اگر مسامحه کردند یا تأخیر کرد بشود آنها را تعقیبشان کرد (آزاد - مأمور دولت هستند آقای سزاوار) مأمور دولت نیستند آقا بانك اساسنامه‌ای دارد و کارمندان آنجا مشمول قانون استخدام نیستند مگر اینکه در اینجا تسری بدهیم مگر اینکه در اینجا تصریح کنیم وتسری بدهیم باینکه اگر مستخدمین بانك هم امتناع کردند مشمول باشند و آن هم قانون خاصی میشود واما علاوه بر این اگر یك مرکزی در نظر گرفته شود مثل صندوق دارائی وثبت اسناد یا پست وتلگراف دادن پول بمرکز هم باز یك اشکال دیگری تولید میکند ازاین نظر اطلاع دادن بمحل ، با وضعی که شما میدانید از وزارتخانه ها بنده تصور میکنم که اولی وانسب است که خود کاندیداتور خودش برود و همان ودیعه را بمحل بدهد و از این جهت جای نگرانی نیست ،

نایب رئیس — رأی میگیریم . . .(دکتر ملکی - موافق صحبت نکرد) چرا خودتان صحبت کردید ،رأی میگیریم به پیشنهاد آقای دکتر ملکی آقایان موافقین قیام کنند (جمعی برخاستند) قابل توجه نشد .

آزاد - آقای رئیس تمام حرکت کردند .

نایب رئیس - این تشخیص با هیئت رئیسه است (صحیح است) شما ممکن است یك پیشنهادی بفرمائید و خیلی هم موافق باشید و تصور کنید که تصویب شده است . سه دفعه تمام شمرده شد وتقریباً ۴۱ نفر بلند شده بودند پیشنهاد آقای دکتر عبده قرائت میشود (بعضی ازنمایندگان تشریف ندارند) پیشنهاد آقای جوادعامری قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم ماده سوم بطریق زیر اصلاح شود

ماده سوم - در هر حوزه انتخابیه فرماندار یا بخشدار باید قبل ازتشکیل انجمن بوسیله روزنامه و یا اعلان اعلام دارد که ازتاریخ نشر آگهی درظرف دهروز هر کس داوطلب نمایندگی باشد مکلف است داوطلبی خود را کتباً بفرماندار یا بخشدار تسلیم نماید . اعلام کتبی داوطلبی ممکن است از طرف اشخاصی غیراز شخص داوطلب نیز بعمل آید باعلام داوطلبی اعم از اینکه از طرف شخص داوطلب یا اهالی بعمل آمده باشد باید رسید مبلغ پنجاه هزار ریال که در صندوق دارائی یا ثبت اسناد یا پست و وتلگراف محل سپرده خواهدشد ضمیمه گردد، آراء کسانیکه قبلا طبق این ماده اعلام داوطلبی آنها نشده یاوجه و دیعه معینه برای داوطلبی آنها سپرده نشده باشد کان لم یکن خواهد بود . هر داوطلبی که انتخاب گردد یا انتخاب نشود ولی لااقل خمس کلیه آراء را داشته باشد و دیعه او مسترد میگردد والا بنفع شهرداری مرکز حوزه انتخابیه ضبط خواهدشد اگر کسی در بیش از یك حوزه داوطلب نمایندگی شود باید درهریك ازحوزه ها مقررات ماده فوق را رعایت کند بااین ترتیب تبصره ۱ حذف میشود و تبصره ۲ تبدیل بتبصره ۱ میگردد .

نایب رئیس - آقای عامری .

عامری — عرض کنم پیشنهادی که بنده کردم بدو قسمت تفکیك میشود یکی مربوط بعباراتش است برای اینکه سوءتعبیر وسوء تفاهمی درآن پیش نیاید زیرا این تبصره عیناً همان مطلب ماده بالا را دارد چون داوطلبی را دوقسمت کرده یکی اینکه شخص داوطلب اعلام کند دیگر اینکه اشخاص اورا نامزد کنند این ممکن است که سوء تعبیر پیش بیاید و بنده عبارت راطوری تنظیم کرده‌ام که سوء تعبیر نشود یعنی اعلام داوطلبی اعم از اینکه از خودش باشد یا دیگران بایستی نامش درآن نوشته شده باشد و رسید ودیعه هم ضمیمه باشد واین برای اینست که سوء تعبیر نشود اما قسمت دوم راجع باینکه چه موجب شده که یکمقدار معینی ودیعه بسپارند ؟ چه موجب شده که میگویند حتماً یك میزان معینی ازآراء راداشته باشد والا ودیعه اوضبط خواهد شد بنفع شهرداری؟ علت اینکار اینست که هر کسی که صدتا رأی دارد نباید خودش را کاندید بکند چنانکه درتهران آقایان ملاحظه میفرمایند ۱۲ نفر بیشتر وکیل نخواهندشد در صورتیکه هزار تا کاندید دارد اینهاموجب شده که برای جلوگیری ازاین بی نظمی این شرایط را بگذارند درقانون ۰ در قانون انتخاباتی هم که ما اصلاح میکردیم آنجاهم این شرایط راداشت بنظر بنده مبلغ ۱۲۰۰۰ ریال بهیچوجه مبلغی نیست که جلو اینکار را بگیرد هر کس میتواند ۱۲ هزار ریال تهیه کند وصدتا هم رأی داشته باشد وبگوید که اسم من جزو کاندیدهای انتخابات است حالا اگر ۵۰ تا رأی داشته باشد بعضیها عقیده شان اینستکه ۶۰ تا هم داشته باشد برای آینده شان کافی است یکی مبلغش کم است بنظر بنده ویکی هم میزان آراء که صدی هشت بعقیده بنده کافی نیست برای آنکه کسی که ۲۰ هزار رأی یا ۲۵ هزار رأی میخواهد تا وکیل شود هشت در صدش مگر چقدر میشود ؟ میشود هزار و پانصد ششصد تا اینهم بنظر بنده کافی نیست اگر آقایان موافق هستند که مبلغ آن بالا برود باید میزان آراء هم بالا برود ولی اگر آقایان موافق نیستند بنده فقط یك اصلاح عبارتی میکنم که رفع سوء تفاهم شود حالا اگر آقایان بخواهند بدانند چطور سوء تفاهم میشود این را بنده میخوانم قسمت دوم ماده است که خود دولت پیشنهاد کرده ولی اینجا مینویسد رسید ۱۲ هزار ریال که داوطلب بصندوق دارائی یا پست وتلگراف داده باشد باید ضمیمه اعلام کتبی داوطلب باشد اعلام داوطلبی ممکن است ازطرف اشخاص باشد این را بنده اینجا اضافه کرده‌ام که ممکن است اعلام از طرف خودش باشد یا ازطرف دیگران اما این قسمت سوم ماده سوء تفاهم پیش میآورد آراء کسانی که قبلا طبق این ماده داوطلبی خودرا اطلاع نداده یاوجه ودیعه نداشته باشد کان لم یکن خواهد بود مگر اینکه درباره او طبق ماده یك عمل شود این را بنده اصلاح کرده‌ام که بعد سوء تعبیری پیش نیاید واین را کردم که روشن تر شده باشد ولی آنچه که اصلاح عبارتی است بنظر بنده بااصلاح عبارتی روشن تر شده است ولی آنچه که اصلاح عبارتی است بنظر بنده با اصلاح عبارتی روشن تر شده است وآنچه که تفاوت میکند باپیشنهاد دولت یکی بالابردن میزان مبلغ از ۱۲ هزار ریال به ۵۰ هزار ریال است ودیگر این که خمس آراء را داشته باشد واگر کمك بشهرداریها میخواهید بکنید مبلغ ۵۰۰۰۰ ریال باشد بهتر است .

نایب رئیس - آقای مخبر .

مخبر (آقای سزاوار)- بنظر بنده همینطور که خود جناب آقای عامری توضیح دادند این ماده پیشنهادی تفاوتی ازنظر مفهوم بامادهای که درلایحه هست ندارد فقط چیزی که هست در عبارات است که کمیسیون تنظیم کرده و بنظر بنده چند کلمهٔ هم از اصل مطلب دراینجا افتاده است والبته بسته بنظر مجلس شورای ملی است ولی راجع بآن قسمتی که فرمودند این حد اعلاست الان پیشنهاد شده بود که این مبلغ زیاد است که پیشنهاد هم رد شد برای اینکه تضییقی نشده باشد باشخاصی که داوطلب نمایندگی هستند و همه بتوانند این مبلغ را ودیعه بسپارند و نگویند که یکعده ای را خواسته اندمحدود و محصور کنند این نظر دولت بوده و کمیسیون کشور هم این نظر را تأیید کرده که مرفهٔ بتوانند شرکت کنند و همانطور که فرمودند یك مبلغ ناقابلی است که هر کس مختصر زمینه ای وآرائی داشته باشد درمحل میتواند این مبلغ را خودش یا اشخاصی که در محل هواخواهش هستند بپردازند بنا براین بهتر این است که آقا هم موافقت بفرمایند و پیشنهادشان را مسترد دارند .

نایب رئیس — آقای ملك مدنی .

ملك مدنی — بنظر بنده ۱۲ هزار ریال کافی است و ما نباید تضییق بکنیم نسبت باشخاصی که داوطلب هستند ۵ هزار تومان خیلی پول است برای کسانی که میخواهند کاندید انتخابات شوند

عده‌ای از نمایندگان - پس میگیرند آقا

عامری — منظور بنده بیشتر اصلاح عبارتی بود که بعد سوء تعبیر نشود فقط مبلغش را پس میگیرم چون این قسمت روشن نیست .

یکی از نمایندگان — پس باید دید نظر دولت چیست .

نایب رئیس — آقای وزیر کشور نظری دارید ؟..

دکتر اقبال — بنظر بنده این قسمت روشن است .

نایب رئیس - پس رأی میگیریم به پیشنهاد آقای عامری آقایانی که موافقند قیام کنند (جمعی برخاستند) قابل توجه نشد .

(پیشنهاد آقای دکتر معظمی بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در قسمت ماده سوم پس ازجمله

کتباً اضافه شود بوزارت کشور و فرماندار یا بخشدار تسلیم نماید .

نایب رئیس- آقای دکتر معظمی اگر توضیحی میخواهید بدهید بفرمائید ولی این عین پیشنهاد آقای دکتر ملکی است .

امیر تیمور - نه آقا خیلی فرق دارد .

دکتر معظمی — عرض کنم اینجا نوشته است اشخاصی که مایل هستند ونامزد وکالت هستند بایستی که بفرماندار اطلاع بدهند و چون ممکن است که در عمل برخورد باشکالی بکند وفرماندار بگوید که در این ده روز اعلام نکرده اینست که بنده احتیاط کردم وگفتم که در ظرف این ده روز خودش تلگراف بکند یعنی هم بفرماندار و هم به وزارت کشور اطلاع بدهد

ابوالقاسم امینی- پس یا بگذارید (صحیح است)

فولادوند- بنده مخالفتم از جهت اصل پیشنهاد نیست ولی من توقع دارم آقای دکتر معظمی که در تنظیم آئین نامه شرکت داشتند خودشان یکقدری رعایت آئین نامه را بکنند من پیشنهاد آقای دکتر ملکی را هم میخوانم پیشنهاد ایشانرا هم میخوانم که معلوم شود آیا مشابه پیشنهاد ایشان هست یا خیر؟ پیشنهاد آقای دکتر ملکی درماده سوم: پس از کلمه بخشدار اضافه شود یا وزارت کشور «این یکجمله اش بود» و در سطر پنجم اضافه شود مرکز استان - پیشنهاد آقای دکتر معظمی: اضافه شود بوزارت کشور و فرماندار یا بخشدار که دراصل ماده بوده حالا تصدیق میخواهم ازآقایان، آقای دکتر معظمی که دکتر هستند و شأنشان این است که آئین نامه ای که خودشان مأمور بودند و تنظیم کردند لااقل خودشان آنقدر انصاف داشته باشند که راجع بخودشان تصدیق بکنند همچنین آن قسمت ماده ۱۲۶ فارسی است در مورد پیشنهادهای مشابه در شور دوم فقط پیشنهادی که باتشخیص رئیس مجلس جامعتر است قرائت میشود سه پیشنهاد شد برای محل انتخابی که وکیل محلی باشد یکی بود محلی باشد یکی بود محلی باشد و یك دوره هم وکیل باشد یکی هم محلی باشد و یکدوره هم وکیل و تهران هم مستثنی باشد شما را بخدا مشابه هستند یا نیستند و اگر مشابه هستند جامع آنها پیشنهاد آقای برزین بود یا نه و ماده ۱۲۶ آقای دکتر معظمی ازشأنشان نبود واقعاً بنده بایشان احترام میکنم ولی ازشأن ایشان ما اقلا انتظار اینکار را نداریم یا ایشان یك همچو چیزی را در اینماده نباید بگذارند چون ایشان نماینده ما بودند یا ایشان نباید تنظیم میکردند ویا اگر بودند وتنظیم کرده اند خودشان باید رعایت میکردند - این تشخیص با رئیس مجلس است که اکثریت شده است یا نه عوض ۴۶ نفر ۴۱ نفر برخاسته اند رئیس مجلس داد میزند تصویب نشد عده‌ای داد میزنند که تصویب شده است یعنی چه ؟ یعنی رئیس و تمام منشی ها دروغ میگویند ؟ (آزاد - اشتباه شده است آقا) این را باید آقایان رعایت کنند .

امیر تیمور - اجازه میفرمائید ؟

نایب رئیس - بفرمائید .

امیر تیمور - بنده این اجازه را گرفته‌ام که مخصوصاً بعرض آقایان برسانم درست است که تشخیص قبول شدن یا ردشدن پیشنهادات با مقام ریاست است ولی مقام ریاست که ازمقام انسانی که خارج نیستند ممکن است اشتباه کنند بنده بآقا اطمینان میدهم که درپیشنهاد آقای دکتر ملکی اشتباه شد برای اینکه موقعیکه آقای رئیس اینطرف نگاه میکردند یك عده دیگر در آنطرف قریب ده پانزده نفر باصرار بنده یاشدند که مورد توجه آقای رئیس و جنابعالی قرار نگرفت اول آقای رئیس فرمودند که تصویب نشد ولی روی شماره اول فرمودند که اکثریت نبوده ولی با قیام آن ۱۰ پانزده نفردیگر اکثریت شده بود وتوجه نشد اینکه اولی واما درقسمت دوم پیشنهاد آقای دکتر معظمی با پیشنهاد آقای دکتر ملکی تفاوت عبارتی دارد و کلیه پیشنهادات مربوط بیکماده یا مربوط بیك لایحه متشابهند دریك اصل وآن این استکه لااقل مربوط بیك موضوع میباشند ولی عبارات مختلف است پیشنهاد آقای دکتر ملکی یك عبارت بود پیشنهاد آقای دکتر معظمی عبارت دیگر وباعتقاد بنده هیچ منافاتی ندارد وباضافه که این یك مطلب بسیار اساسی است شما ازلحاظ اساس مطلب توجه بفرمائید زیرا شما وقتی مقید بکنید که بفرماندار اطلاع بدهد آمدیم فرماندار غرض ورزی کرد وگفت آقا بمن اطلاع نرسید و یا رسید وبعد اعلام نکرد یك حق بزرگی از یك شخصی از یك وکیلی تضییع شده برای غرض ورزی یك فرماندار پس برای اینکه از یك چنین غرض ورزی جلوگیری شده باشد میگویند همانطور که بفرماندار ممکن است اطلاع بدهد بوزارت کشور هم بتواند اطلاع بدهد وباعتقاد بنده این یك چیز بسیار اساسی است و مطلب ساده ومهم است و من استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند و باین پیشنهاد رأی بدهند .

نایب رئیس — بنده میخواستم جواب آقای امیر تیمور را بدهم زیرا وظیفه دارم اینحرف را بزنم وآن اینستکه وقتی نظامنامه و آئین نامه مینویسد تشخیص باهیئات رئیسه است ممکن است شخص رئیس اشتباه بکند بنده از منشیان دست راست و منشیان دست چپ همیشه میپرسم و آقایان هم نهایت دقت را درشماره میکنند و از اشخاص دیگر هم سؤال میشود وقتی که گفتند تصویب نشد منهم میگویم تصویب نشد و آقایان برای چه میگویند تشخیص باهیئت رئیسه است برای اینکه هرنماینده ای که پیشنهاد میدهد دلش میخواهد و میل دارد که تصویب شود ممکن است که خیال کند اکثریت هست ولی اشخاصی که اینجا هستند وبی غرض وبی طرف هستند اینستکه تشخیص باهیئت رئیسه است و من امیدوارم که هیچوقت بر خلاف عقیده و بر خلاف آنچه که واقع است حرفی نزنم حالا توضیحی دارید آقای دکتر معظمی بفرمائید .

دکتر معظمی - عرض کنم در موضوعی که اینجا مطرح بود بنده عرض کردم که دراصل موضوع بنده هیچ نظری نداشتم و اینجا هم که تذکر دادم قصد نداشتم که مانع انجام وظیفه آقای رئیس شوم چون آئین نامه جدید بود بنده خواستم سابقه نشود و کمك بآقای رئیس بود که موضوع روشن شود پیشنهاد های مشابه چیست و بعلاوه من اطلاع نداشتم که سه یا چهار تا پیشنهاد هم شده است بنابر این بنده گفتم مفهوم پیشنهاد ها با هم یکی نیست پیشنهاد مشابه آنست که همه با هم یکی باشند از اینجهت بود که بنده عرض کردم که دراصل موضوع بنده نظری ندارم وقتی که آقای فولاد وند فرمودند که بنده آئین نامه را رعایت کنم بنده کاری به بی لطفی و طرز اظهار ایشان ندارم بنده این مجلس را مقدس تر از این میدانم که وقتش صرف مشاجرات شخصی شود ولی میخواستم تذکر بدهم اولا بنده پیشنهاد را سه روز قبل از این داده بودم و اطلاع هم نداشتم که آقای دکتر ملکی پیشنهاد فرموده‌اند وآنوقت گذشته ازاین اگر جملات پیشنهاد بنده قرائت شود کاملا معلوم میشود که با پیشنهاد ایشان تفاوت دارد وبنده وقتی که کاندید هستم میخواهم از یکجا انتخاب شوم یك کاغذی مینویسم بفرماندار که من نا مزدم و در عین حال برای اینکه فرماندار غرض ورزی نکند و کاغذ را نگذارد در کشو میز که بنده اضافه کردم رو نوشت آنرا هم بوزارت کشور بفرستد .

امیر تیمور — آقای وزیر کشور هم قبول کردند .

وزیر کشور - موافق هستم .

مخبر (آقای سزاوار)- یا وزارت کشور .

دکتر ملکی — بنده اخطار داشتم طبق ماده ۱۲۶ — بنده طبق ماده ۱۲۶ اخطار نظامنامه ای کرده ام و آن عبارت از این بود که میخواستم عرض کنم این پیشنهاداتی که اینجا خدمت آقایان داده میشود اینها یك تشابهی دارند ولی جملات آنها با هم اختلاف دارد و برای اینکه گفته نشود که چون آن پیشنهاد مشابه و کاملش را رأی گرفته ایم دیگر باین نمیشود رأی گرفت یك مثال پزشکی میزنم فرض بفرمائید به بیماری دستور میدهند که یك فصدی از او بکنند و حجامت هم بکنند و یك آمپول استرکنینی هم باو بزنند بعد در مشاوره پزشکی در کنسولتاسیون میخواهند رأی بگیرند (فولادوند - آن با این قابل قیاس نیست) اجازه بدهید وقت رأی بتمام آن رد میکنند ولی بخون گرفتن رأی میدهند پس باین کیفیت چون شما پیشنهاد کامل را رد کردید و گفتید که آن نباشد پس باین هم رأی ندهید اینجا صحیح نیست و منطقی نیست که چون گفته شود مثلا اطاق گرم است پنجره‌ها را ببندید درها را هم ببندید روزنه‌ها را مسدود کنید باین رأی ندهید چون میگویند اگر همه روزنه ها را مسدود کنیم هوا نمیآید وخفه میشویم و همه میمیریم ولی اگر یکی پیشنهاد کند که درها را ببندید و پنجره‌ها را هم مسدود کنید ولی روزنه‌ها را باز بگذاریم که هوا بیاید بگویند که این را نمیشود رأی گرفت برای اینکه قبلا کاملتر ش رد شده است باین نمیشود رأی گرفت باینجهت بنده توضیح میدهم پیشنهادهای راجع بانتخاب محلی یك همچو چیزی نبود آقای دهقان و یادیگری ازآقایان پیشنهاد کردند که کسانی که یك دوره یا دو دوره وکیل شده‌اند با یك شرائط دیگری دارند شخص دیگری پیشنهاد داده بود که نخیر نمایندگان تهران استثناء شده باشند جناب آقای امیر تیمور این پیشنهاد را فرمودند این اصلا تفاوت داشت و با هم تشابهی ندارند باید باین رأی گرفت .

نایب رئیس — عرض کنم تصدیق میکنید که اخطار آقا وارد نیست برای اینکه ما به پیشنهاد آقای دکتر رأی گرفته ایم و تصویب نشد و پیشنهاد آقای دکتر معظمی هم مطرح شد ودولت هم قبول

کرد حال بفرمائید بخوانند تا رأی بگیریم در هر حال تشخیص با هیئت رئیسه است .

(پیشنهاد آقای دکتر معظمی بشرح سابق مجدداً قرائت شد)

یکی از نمایندگان - یعنی ۱۲۰۰ تومان بفرماندار و ۱۲۰۰ تومان هم بوزارت کشور یا بخشدار بدهد ؟...

دکتر اقبال - عرض کنم چون کار انتخابات طبق قانون از وظایف فرماندار است نه وزارت کشور فقط برای اینکه آقای دکتر معظمی میفرمایند فرماندار غرضورزی نکند وایشان اطمینان داشته باشند که در انتخابات اعمال غرضی نمیشود قبول میکنم که وزارت کشور هم مطلع شود والا این از وظایف فرماندار است کسی که باید قانون را اجرا کند فرماندار است ولی بنده موافق هستم که وزارت کشور راهم مستحضر بدارند برای اینکه غرضورزی نشود .

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای دکتر معظمی با اصلاحی که شده است - آقایانی که موافقند قیام کنند (اکثر بر خاستند) قابل توجه شد . پیشنهاد دیگری قرائت شود

(پیشنهاد آقای صدر زاده بشرح زیر قرائت شد:)

پیشنهاد میکنم که بنفع فرهنگ مرکز حوزه انتخابیه ضبط خواهد شد .

صدرزاده - درماده سوم پیشنهاد بنده است که در صورتیکه داوطلب آراء بقدر کافی نداشت این هزار ودویست تومان ودیعه که قراراست بنفع شهرداری ضبط شود بنده پیشنهاد کردم و تذکر دادم که باوجود آنهمه توجهی که بفرهنگ داریم ومیدانیم که از بودجه هم سهم عمده‌ای نصیب وزارت فرهنگ نشده است - آقایان موافقت بفرمایند که این پول صرف وزارت فرهنگ بشود دیگر بنظر آقایان است .

نایب رئیس - آقای حاذقی .

حاذقی - من موافقم .

نایب رئیس - آقای رضوی .

ابوالحسن رضوی - احساسات فرهنگ دوستی همکار محترم آقای صدرزاده واقعاً قابل کمال تمجید و تقدیر است و بنده مفتخرم که دارای یك چنین همکارانی هستم ولی خواستم عرض کنم که اولا این یك وجه مختصری است که دردی دوا نخواهد کرد زیرا ۱۳۶ را پنج برابر هم که بکنیم شاید ۱۰۰ هزار تومان در تمام حوزه ها عاید شود در صورتی که ۱۳۶ نفر از اینها که مسلماً وکیل میشوند و عده‌ای هم که بیش ازهشت درصد آراء را دارند بنا براین این یك مبلغ بسیار ناچیزی است که اگر تقسیم شود بین شهرداریها خوب شاید یك قدم های کوچکی بتوانند توی شهرها بر دارند ولی برای فرهنگ باید یك اقدام بزرگتری کرد یعنی یك پورسانتاژی از موارد دیگریکه بعداً پیش می آید استفاده کرد باین دلیل بنده تقاضا کردم که جناب آقای صدر زاده هم پیشنهادشان را مسترد بدارند زیرا این مبلغ بمصرف شهرداریها هم که برسد باز یك خدمتی بفرهنگ است زیرا خود تنظیف شهرهم موجب خواهد بود که سعادت نونهالان واطفال مدارس محفوظ باشد واز این جهت یك خدمتی هم بفرهنگ است .

رئیس - آقای مخبر بفرمائید .

سزاوار - این مبلغ بطوری که آقای رضوی هم توضیح دادند مبلغ ناچیزی است برای کارهای کوچکی بنفع شهر وشهرداری وقابلیت ندارد بعلاوه بودجه شهرداری هم درهر شهرستانی یك مبلغی را همیشه بفرهنگ آن شهرستان اختصاص میدهد بنا بر این بهتر است که آقای صدر زاده هم موافقت بفرمایند همانطور که دراین لایحه پیش بینی شده این رابشهرداری اختصاص بدهند .

نایب رئیس - رای میگیریم بپیشنهاد آقای صدرزاده آقایانیکه موافقند قیام کنند(عدهٔ برخاستند) قابل توجه نشد .

(پیشنهاد آقای نورالدین امامی بشرح زیر قرائت شد :)

مقام ریاست معظم مجلس شورایملی پیشنهاد میکنم جمله لااقل هشت در صد بسی در صد تبدیل شود .

نورالدین امامی - عرض میکنم جناب آقای آزاد توجه بفرمایند مقصود از این ماده اینست که تشتت زیاد و کاندید زیاد نباشد تا انجمنها بتوانند تسریع در کارهایشان بکنند هشت درصد که رائی نیست هر کس خودش را کاندید بکند ده درصد هشت درصد رأی میآورد (اردلان - اینطور نیست آقا) اجازه بدهید اگر مخالفید تشریف بیاورید فرمایشاتتان را بفرمائید و انشاء الله که با تصویب ماده ۶ و ۵ که رأی دادن با باسوادها و تحصیل کرده ها خواهد شد (عده از نمایندگان - انشاء الله) عده آراء کم خواهد شد در تهران ۲۰ هزار رأی اکثریت کامل را میبرد و آنوقت ۱۶۰۰ رأی در بیست هزار رأی اینقدر زیاد نیست و تشتت زیاد خواهد شد اینستکه بنده پیشنهاد کرده ام که اگر ۳۰ درصد رأی نداشت آن ودیعه بنفع انجمن شهر برداشته شود آقایان سی درصد که چیزی نیست یعنی در ده هزار رأی سه هزار رأی در حد اقل اگر داشت ۱۲۰۰ تومان را پس میگیرد و اگر نداشت آن ۱۲۰۰ تومان بنفع انجمن شهر باشد و الا اگر هشت در صد باشد یانصد نفر هم داوطلب میشوند البته این در ولایات تأثیرش برای انجمنها بیشتر است در تهران هم وسعت زیاد است توهم اینکه شهر بزرك است و زیاد نیست اینستکه بنده پیشنهاد کردم که حداقل ۳۰ در صد رأی نداشت بنفع انجمن برداشته شود .

نایب رئیس - آقای وکیلی .

نورالدین امامی - آقای رئیس بنده به ۲۰ درصد پیشنهادم را اصلاح کردم .

علی وکیلی - حق انتخاب شدن و انتخاب کردن حق هر فرد ایرانی است این حقرا با یك شرایط سختی نمیتوان از مردم سلب کرد یك کسی امروز داوطلب میشود یك هشتم رأی را دارد سال آینده زمینه کافی شد یك بیستم میشود ما نمیتوانیم حق مردم را از بین ببریم اینرا از روی یك مأخذی که حساب شده معین کرده‌اند دراغلب ممالك پنج است یا ۸ است (یکی از نمایندگان - آنجا مردم صد درصد با سوادند) صد درصد یا ۲۰ در صد باسواد یا بیسواد انتخابات در تحت هر شرایطی باشد باید مردم از حقشان استفاده کنند ما عایدی نمیخواهیم این وسیله عایدی نیست که ماچانه بزنیم بیست درصد باشد و پول مردم را ضبط کنیم این را باید بمردم اجازه بدهیم که بتوانند با یك شرایطی وارد میدان مبارزه انتخاباتی و زندگانی سیاسی خودشان بشوند این قانون را که ما برای خودمان نمیگذرانیم بنده عقیده‌ام اینستکه هشت در صد هم زیاد است و ۵ در صد باید باشد ولی چون دولت ۸ درصد را آورده است بنده معتقدم ۸ در صد باشد .

نایب رئیس - آقای ملك مدنی .

ملك مدنی - بنده مخالفم .

نایب رئیس - مخالف که صحبت کرد آقای مسعود ثابتی .

مسعود ثابتی - مخالفم .

نایب رئیس - آقای اردلان .

اردلان - مخالفم .

نایب رئیس - آقای مخبر چه عقیده دارند ؟

سزاوار - بنده به ۲۰ درصد موافقم .

نایب رئیس - پس این پیشنهاد اصلاح میشود عوض ۳۰ درصد به ۲۰ درصد آقایانی که با بیست درصد موافقند قیام فرمایند (عده‌ای برخاستند) قابل توجه نشد .

(پیشنهاد آقای شهاب خسروانی بشرح زیر قرائت شد)

دهات وقصباتی که ازنظر سازمان قضائی واداری تابع یك شهرستان هستند ازنظر اخذ آراء هم تابع آن شهرستان خواهد بود مشروط براینکه درجدول قانون انتخاب سابق اسم آن قید نشده باشد .

ملك مدنی - این پیشنهاد قابل طرح نیست انتخابات یك جدولی دارد که باید اجرا شود .

کشاورز صدر - بنده مخالفم .

نایب رئیس - اجازه بدهید دومرتبه قرائت شود

(مجدداً بشرح سابق قرائت شد)

شهاب خسروانی - آقایان اطلاع دارند که قسمتی از دهات وقصباتی است که جزو شهرستانی است وحال آنکه آراء خودشان را بشهرستان دیگر میدهند همیشه در موقع انتخابات یك عدم انتظامی این وضعیت ایجاد میکند که ناچار وزارت کشور هم دخالت میکند واسباب زحمت آنها را هم فراهم مینماید . اگر بدوره های گذشته جناب آقای وزیر کشور و دوسیه های گذشته مراجعه کنند حتی قتل های زیادی در این مورد اتفاق افتاده بنده برای اینکه در آن جدول اسامی که ذکر شد چون ممکن است وزارت کشور بگوید جدول بندی شده گفتم آنهائیکه اسمش برده شده است مانعی ندارد ولی آنهائیکه اسمش برده نشده است اصلا آنرا تابع آن شهرستان بکنید و تصور میکنم که مانع قانونی هم نداشته باشد واگر جناب آقای وزیر کشور هم قبول کنند دیگر محتاج رأی نیست .

نایب رئیس - آقای ملك مدنی .

ملك مدنی - حوزه قضائی امروز در کشور ما تبدیلات زیادی پیدا کرده است و مربوط بجدول انتخابات نیست - جدول انتخابات یکچیزی است که در آنجا تدوین شده وضمیمه قانون انتخابات شده است و لایتغیر است مگر اینکه آن قانون عوض شود بنا براین آقای شهاب خسروانی توجه نکردند که ما نمیتوانیم اینکار را بکنیم مگر اینکه مجلس قانون انتخابات را با جدولش تغییر بدهد وعوض کنیم آن یك امری است که باید بشود ولی نه بایك پیشنهادی

مثلا فرض کنید که گلپایگان از نظر قضائی جزو حوزه محلات است و از نظر انتخابی خودش یك حوزه مستقلی است باید آنجاهم آرائش جزو محلات شود (شهاب خسروانی - راجع بمحلات نیست .)

بنظر بنده این پیشنهاد وارد نیست و تصور میکنم که آقایان هم با این نظر موافق نباشند .

رئیس - آقای مخبر .

سزاوار (مخبر) - البته آقای پیشنهاد کننده متوجهند که جدول انتخابات غیراز تقسیم بندی حوزه قضائی هر شهرستان است زیرا همانطور که استدلال کردند دربعضی جاها قضیه معکوس است وانتخاباتش ممکن است جزو حوزهٔ دیگری باشد لیکن از نظر قضائی خودش مستقل است و یا جزو حوزهٔ قضائی دیگری است بنابراین روی این پیشنهاد نمیشود در محل عمل کرد مگر اینکه وزارت کشور آن جدول انتخابات را بایك مطالعه بیشتری اصلاح بکند وآن نظر اصلاحی را بیاورد بمجلس این است که آقا پس بگیرید بهتر است.

شهاب خسروانی - جزو آنجاهائیکه اسم برده نشده است.

نایب رئیس - باید رأی بگیریم، آقایانیکه باپیشنهاد آقای شهاب خسروانی موافقند قیام کنند. (جمعی برخاستند) مورد توجه نشد. از آقایان استدعا دارم وقتیکه میخواهید رأی بدهید زودتر تصمیم بگیرید چون شمردن رأی آسانتر است که معلوم شود آقایان رأی داده‌اند یا نداده‌اند، پیشنهاد دیگری قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم درمادهٔ سوم بعداز کلمه بخشدار در سطر چهارم نوشته شود مرکز حوزه انتخابیه ، مسعود ثابتی .

نایب رئیس - آقای مسعود ثابتی بفرمائید.

مسعود ثابتی - در حوزه‌های انتخابیه چند بخشدار ممکن است باشد وفرماندار نباشد یا اینکه فرماندار هم باشد در هرصورت بنده عرض میکنم در مرکز حوزهٔ انتخابیه اضافه شود مانعی هم ندارد.

نایب رئیس - آقای مخبر.

مخبر - الان فرماندار یك مرکز حوزه‌ئی دارد درهرجائی که مرکز آن است بخشدار هم همینطور ، اگر بخشدار یافرماندار بدهند البته درهمان مرکز حوزه میدهند.

مسعود ثابتی - ممکن است سه نفر بخشدار باشد .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور

امیر تیمور - بنده تصور میکنم آقای مخبر توجه نفرمودند اغلب حوزه‌های انتخابیه هست که پنج نفر بخشدار دارد ویادو فرماندار دارد فرض بفرمائید حوزهٔ انتخابیه مشهد بقدری این حوزه انتخابیه وسعت دارد که چندین بخشدار دارد (نبوی - ۱۷ نفر) و قریب ۲۰ حوزه است بنده خیلی خوشوقت میشوم همینطور که حال مذاکره شد اگر وزارت کشور واقعاً در مقام اصلاح قانون انتخابات است اساسی ترین اصلاح برای قانون انتخابات اصلاح جدول قانون انتخابات است زیرا این جدول بندی که شده بی اندازه بی اساس و بی منطق وغلط است این پیشنهاد را هم قبول بفرمائید

نایب رئیس - پیشنهاد دو مرتبه قرائت میشود

(بشرح سابق قرائت شد)

مخبر - اشکالی ندارد .

کشاورز صدر - آقای وزیر کشور قبول کردند .

وزیر کشور - بلی قبول کردم .

نایب رئیس - رأی میگیریم باین پیشنهادی که ازطرف دولت و مخبر قبول شده است آقایانیکه موافقند قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) مورد توجه شد ، پیشنهاد دیگری قرائت میشود ؛

(بشرح ذیل قرائت شد)

تبصره - در حوزه انتخابیه شهر تهران وزارت کشور ۱۲ نفر نمایندگان تهران را بدوازده ناحیه تقسیم نموده طبق نقشه‌ای که منتشر مینماید برای هرناحیه یکنفر نماینده تعیین وباین ترتیب انتخابات تهران شروع واختتام پذیر میشود . ملك مدنی

نایب رئیس - آقای ملك مدنی .

ملك مدنی - عرض کنم چون بنده خیال میکنم که آقایان با این نظر موافقتی ندارند وبرای اینکه وقت مجلس هم گرفته نشود پس میگیرم، این پیشنهاد را چرا من دادم ؟ برای این دادم که وزارت کشور توجه داشته باشد در موقعیکه میخواهد لایحه جدول انتخابات را تجدید نظر بکند و بمجلس بیاورد این نظر را توجه داشته باشد و الا بنده فعلا مسترد میکنم و نظری ندارم .

نایب رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود .

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم درماده سوم بعد از کلمه کتباً اضافه شود یاتلگرافا ، نبوی .

نایب رئیس - بفرمائید .

نبوی - کتباً ملازمه دارد که آن داوطلب برود در محل و بفرماندار یا بخشدار اطلاع بدهد و فرض بفرمائید که اگر آن داوطلب در تهران نبود نتوانست بوزارت کشور بدهد بنده خواستم که وضع داوطلب مشکل نباشد تلگراف هم بتواند بکند ویك قسمت از این نظر را هم آقای دکتر معظمی تأمین فرمودند که بوزارت کشور هم میتواند اطلاع بدهد ولی اگر تلگرافاً هم قبول بشود سهلتر است برای آن کاندیدا

دهقان - صحیح است .

نایب رئیس - آقای مخبر .

مخبر - روی این موضوع در کمیسیون کشور هم مطالعه شد اشکالیکه بنظر رسید این بود که گفتند در بعضی از نقاط چون بایستی این تقاضا بفرماندار یا بخشدار تسلیم شود آنوقت تلگراف را ممکن است یك کسی باشد بمرکز تلگراف بکند یا تلگراف در نقاطی باشد که کسیکه میخواهد تلگراف کند بمرکز تلگرافی دور باشد و اینطور پیش بینی شد که تلگراف را ممکن است با پست ده دوازده روز بیرند از اینجهت ممکن است در محل دچار اشکال بشود ولی بنده مخالفتی ندارم .

نایب رئیس - آقای مخبر قبول کردند بنا براین رأی میگیریم باین پیشنهاد که بعد از کلمه کتباً یا تلگرافاً اضافه شود . آقایانی که موافقند قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) مورد توجه شد پیشنهاد آقای ضیاء ابراهیمی قرائت میشود .

امامی اهری - تلگرافاً غلط است نوشته شود تلگرافی .

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در قسمت اول ماده ۳ بعد از محل نوشته شود یا مرکز .

نایب رئیس - آقای ضیاء ابراهیمی بفرمائید.

ضیاء ابراهیمی - من یکی از موافقین پیشنهاد آقای دکتر معظمی و آقای ملکی بودم ولی دیدم اگر آنوقت این تذکر را بدهم شاید دچار اشکال و تشنجی واقع شود ولی می‌بینم که بعد از قبول پیشنهاد آقای دکتر معظمی یك نقش غرضی پیدا شده است یعنی در آنجا نوشته است که وزارت کشور یکی از مراجعی باشد که تقاضا را اشخاص بآنجا بدهند و بعداً نوشته شده است مبلغ ۱۲۰۰ تومان داوطلب باید در صندوق دارائی یا ثبت اسناد یا پست و تلگراف بودیعه گذارد ضمیمه شود این ملازمه دارد باین که بنده فرض بفرمائید میروم بمحل ، جیرفت، پول بدهم آنوقت بر گردم بروم وزارت کشور اگر آن محل ودیعه را قبول نکرد من بتوانم بمرکز بدهم این کلمه برای تسریع کار است خواهش میکنم قبول بفرمائید بعد از کلمهٔ محل یا در مرکز ودیعه گذارد اضافه شود.

نایب رئیس - آقای وزیر کشور .

وزیر کشور - وزارت کشور را قبول کردم برای این بود که وزارت کشور مستحضر بشود نه این که الزام داشته باشد و برای این بود که اگر یك روز فرمانداری غرضورزی کرد بتوانند اورا تعقیب بکنند ولی این کار وزارت کشور نیست ، کار فرمانداری است .

ضیاء ابراهیمی - من عقیده‌ام این است که لازم است چون نقض غرض میشود .

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای ضیاء ابراهیمی ، آقایانیکه موافقند قیام کنند (جمعی برخاستند) مورد توجه نشد ، پیشنهاد آقای مسعود ثابتی قرائت میشود .

(بشرح ذیل قرائت شد)

مقام ریاست مجلس شورایملی؛ خواهشمندم درماده سوم سطر سوم بعد از کلمه کتباً اضافه شود در مرکز حوزه انتخابیه الی آخر ...

بعضی از نمایندگان - ایشان حضور ندارند .

نایب رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم هشت درصد آراء بیست وپنج درصد تبدیل شود . حاذقی .

حاذقی - بیست درصد اصلاح میکنم .

نایب رئیس - آقای حاذقی بفرمائید بیست درصد ردشده .

حاذقی - به ۱۵ درصد اصلاح میکنم عرض کنم این مسئله تعدد داوطلب ها باید مورد توجه باشد که حقی از کسی که داوطلب هست وشرایط دراو جمع است سلب نشود و مقصود بنده این است که اشخاصی بیهوده بدون دلیل موجب مزاحمت مردم و موجب اخلال وفلج و تشتت آراء در محلها نشوند برای تجربه هم خدمت آقایان عرض میکنم که در دوره سیزدهم موقعی که اعلان انتخابات درجهرم داده شد که دولت وقت البته چون فرصت مداخله داشت یك مردی که کارمند دولت هم بود و دل من هم برای او میسوخت چون ۱۱ ماه خودش را منتظر خدمت کرده بود چهل توصیه بامضای اشخاص موثق که

ما احصاء کردیم و آمار کردیم بعد از اینکه آراء را شماره کردند ۲۵ رأی بیشتر نداشت وهمچنین در دوره پانزدهم چند نفر داوطلب داشتیم که یکی ۱۰۳ رأی داشت آنهم بعد ازچند ماه بیکارشدن، مقصود این است که یك اشخاصی بیهوده بیکارنشوند ومردم را هم درزحمت نیندازند عدهٔ داوطلب منحصر باشخاصی باشد که یازمینه کافی دارند یالااقل زمینه احتمالی ۱۵٪ از مجموع آراء داشته باشد بنده این را پیشنهاد میکنم وجناب آقای وزیر کشور هم اگر با این منطق همراه هستند با ۱۵ در صد موافق بشوند .

نایب‌رئیس - آقای اردلان بفرمائید .

اردلان- پیشنهاد نمایندهٔ محترم آقای حاذقی متکی بیك حساب دقیق نیست درشهر تهران که ۱۲ وکیل دارد ۴۰هزار تعرفه دارد هشت درصدمیشود ۳۲۰۰ رأی یعنی دوازدهمی باتقریباً سه هزار رأی انتخاب میشود شماچرا جهرم را مثال میزنیدوتهران را مثال نمیزنید (حاذقی- هیچوقت اینطور نبوده) بعضی ازاشخاصی که درتهران انتخاب شده اند با۳ یا ۴هزار رأی انتخاب شده‌اند رأی طبیعی همین‌اندازه بوده است واین هشت درصد هم ازروی نظرصحیحی بوده شما جهرم را در نظر نگیرید قانون را برای آینده می‌نویسند وبرای همه‌جا ما میخواهیم‌اشخاصی که در این مملکت دارای شرایط انتخاب شدن‌برای مجلس شورای ملی‌هستند خودشان‌را بتوانند کاندیدا کنند ودر عین حال هم گفتیم برای اینکه مزاحمتی هم نباشد یعنی بیخود خودشان را کاندیدا نکنند ۸ درصد آراء لااقل باید داشته باشند ، حالا شما میخواهید بقول آقای دکتر ملکی سد بزرگی در مقابل مردم بگذارید که هیچکس کاندید انتخاباتی نشود این صحیح نیست بعلاوه ما قانون انتخابات وضع‌میکنیم قانون مالیات برای مملکت وضع نمیکنیم اگر مالیات برای مملکت بود این نظر صحیح‌بود، قانون انتخابات وضع میشود گفتیم برای اینکه مزاحمتی تولید نشود ۸٪ باشد واین روی حساب دقیق است هیچوقت جهرم‌را در نظر نگیرید شهر تهران را در نظر بگیرید که همیشه وکیل‌دوازدهمی باسه هزار رأی تقریباً انتخاب میشده

آزاد- اگر در دوره ۱۲ با ۸ درصدوکیل شده اند

نایب رئیس- رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای حاذقی آقایانی که موافق هستند قیام‌بفرمایند (جمعی برخاستند) مورد توجه نشد. پیشنهاد آقای دکترملکی قرائت میشود :

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در سطر چهار بجای فرماندار (فرمانداری) وبجای بخشدار (بخشداری) نوشته‌شود

نایب‌رئیس- آقای دکترملکی بفرمائید.

دکترملکی- در اینجا نوشته شده است که داوطلبین نمایندگی مکلف هستند داوطلبی‌خودشان را بفرماندار یابخشدار تسلیم نمایند حالاممکن‌است فرماندار یابخشدار آنجا نباشند بنابراین بنده این پیشنهادرا کردم که تبدیل بشود بفرمانداری‌یابخشداری وازبخشداری یا فرمانداری رسید بگیرد ،چون‌ممکن است آقای بخشدار تشریف نداشته باشند این‌است که استدعا میکنم آقایان بااین نظر موافقت‌بفرمایند که فرماندار وبخشدار تبدیل بشود به فرمانداری یا بخشداری .

نایب‌رئیس -آقای دهقان بفرمائید.

دهقان - پیشنهاد نمایندهٔ محترم موجب لوث شدن مسئولیت میشود یعنی اینجا فرماندار وبخشدار درمقابل داوطلب ونماینده ودولت وقانون مسئول‌است نه‌بخشداری، بخشداری مجموع آن اشخاصی هستند که‌در بخشداری نشسته‌اند آنها کدامشان مسئولند ، البته وقتیکه فرماندار یا بخشدار نباشد دیگری را بجای خودش معین میکند که مسئولیت دارد چون ممکن است بخشداری آن‌پول یاآن پیشنهاد راقبول نکند ولی بخشدار یافرماندار اگرهم نباشندیکری رابجای خودشان میگذارند وحتماً باید فرماندار یا بخشدار باشد و این پیشنهاد آقا موجب لوث شدن موضوع میشود .

دکتر ملکی -پس گرفتم .

نایب رئیس -پیشنهاد دیگری‌قرائت میشود:

(بشرح‌ذیل قرائت‌شد)

اینجانب پیشنهاد میکنم که‌غیراز اشخاص محلی یاآنهائیکه‌دودورهٔ‌نمایندگی‌مجلس شورای‌ملی‌رادر آن‌محل داشته‌اند دیگران حق‌انتخاب‌شدن ازآنمحل رانداشته باشند . دکتر فلسفی.

نایب‌رئیس -آقای دکتر فلسفی بفرمائید.

دکتر فلسفی -عرض کنم اولا باید تکلیف این‌پیشنهادات مشابه معلوم شود که‌سوء تعبیر نشود پیشنهاد مشابه این‌است که‌دو یاسه پیشنهاد از لحاظ عبارت مختلف باشد ولی‌مفهوم ومصداق آن‌درخارج یکی‌باشد، این‌معنی پیشنهادمشابه است اینجاپیشنهاد شد که اگریك اشخاصیکه اهل‌محل نیستند ویکدوره نماینده شده‌اند اینهاحق انتخاب‌شدن رادارندیگران ندارند بعد پیشنهاد شد اشخاص محلی گفته شد که این پیشنهاد باآن پیشنهاد اول مشابه است‌درصورتی که‌بنده عرض میکنم آن‌پیشنهاد باپیشنهاد اول مشابه نبود زیرا مصداق ومفهوم آن‌در خارج دو تا است یکی اینکه بنده‌اهل محل نبودم‌ویکدوره‌نماینده‌شده‌ام یکی هم‌اهل محل هستم یکدوره هم نماینده نشده‌ام اینها دونوع است، دوتااست‌بعنوان اینکه این‌پیشنهاد مشابه‌است‌نباید اینهارااینجوربرگذار کردبرای‌اینکه ممکن‌است‌یك‌حقوق‌مسلمی ازاشخاص‌فوت‌شود بنابراین که‌بنده پیشنهاد کردم که‌اشخاص محلی‌یا آنهائی که دو دوره‌نمایندگی دارند،...دراین‌بابت آنوقتی که قانون انتخابات نوشته شد آنوقت مردم اینطورشاید مدارج تحصیلی را طی‌نکرده بودند ورشد نداشتند و اشخاصی که درمحل شایستگی ولیاقت برای اینکار داشته باشند نبود اما خوشبختانه درمملکت‌ما امروز اشخاص تحصیل کرده وشایسته زیاد است و باضافه این فکر پیدا شده است که امور هر محلی باشخاص محلی واگذار شود واین امر بایستی ازاینجا شروع بشود ، یعنی یك نماینده محلی توجه دارد بمحلش و طبعاً فرماندار وبخشدار و انجمن شهرهم توجه‌دارند اینست که بنده مخصوصاً استدعا میکنم که آقایان این‌پیشنهاد را مورد توجه قراربدهند واین پیشنهاد صحیحی هست وتأثیرهم درمملکت ما ازنظر اصلاحات محلی خواهد داشت .

باتمانقلیچ — یکدوره بکنید آقای دکتر فلسفی ... (همهمه‌نمایندگان)من که آذربایجانی هستم آنهای دیگر فکرشان را بکنند

نایب رئیس - آقای فولادوند .

فولادوند — بنده خیلی متأسفم که آقای دکتر فلسفی این پیشنهاد را دادند و من متأسفانه روی ارادتی که بایشان دارم نمیتوانم آنطوری که شاید و باید توضیح بدهم ولی امیدوارم که رقبای رفقا از بین بروند ، در هرصورت منظور از این که محلی‌یامعروف باشدیا یکدوره‌ودودوره‌چه‌فرقی‌میکند، بنده این را ازآقایان سؤال میکنم یك وکیلی‌است اگر بمحلش خوب خدمت کرده اگر بد خدمت کرده باهشت دوره هم معلوم نمیشود و همانطور که آقای وزیر کشور هم فرمودند اگر آقای دکتر مصدق السلطنه مثلا فرض بفرمائید در گرگان مردم بایشان رأی میدهند مابايد بگوئیم که آقای دکتر مصدق السلطنه مورد اعتماد نیست ، آقای تقی‌زاده اهل آذربایجان هستند اگر ازتهران انتخاب شدند واقعاً آقای تقی زاده را تهرانی ها نمیشناسند ، در کاشمر نمیشناسند ، ایشانرا بنده معتقدم که یکقدری نظرهای شخصیرا کنار بگذارید زیرا اگر در کتاب منتسکیو هم نگاه کنیم وقتی مقننین خواستند نظر شخصیرا در قوانین رعایت کنند آنقانون ممکن‌است آناً برای یك عده‌ای مفید باشد ولی بالمآل ممکن است بضررمملکت باشد ولی بهرحال چون من‌آقای دکتر فلسفی را یکی از وکلای شریف این‌مملکت میدانم و تحصیل کرده هم هستند خواهش میکنم که این پیشنهاد راپس بگیرند یا اگر دیگری پیشنهاد داد من بتوانم مخالفت صحیح بکنم.

نایب رئیس - آقای امیرتیمور .

امیرتیمور - بنده موافقم .

نایب رئیس - بفرمائید .

امیرتیمور - پیشنهاد آقای دکتر فلسفی‌یك معنای خیلی ساده‌ای دارد و منظور از این پیشنهاد این است که یك اشخاص خارجی بیك محلی تحمیل نگردند فرض بفرمائید درمهاباد یك نفری را تحمیل کردند که نه مهاباد را دیده نه مهاباد را شناخته رفته است‌دو سال هم در مجلس شورایملی تمام این مدت اوقاتش را صرف خودش، صرف پر کردن جیبش میکند ومملکت‌هم دچار بدبختی میشود(صحیح است) معنی پیشنهاد آقای دکتر فلسفی این است و بنده ترجیح میدهم که یك رعیت بی سواد چارق بپای محلی بیاید کرسی نمایندگی را اشغال کند تا یك تحصیل کرده دیپلم گرفته غیر محلی ، (صحیح است)آقا حقوق مردم رابایدمحترم‌شمردواین‌پیشنهاد یك پیشنهاد کاملااساسی‌است ومن امیداورم که‌آقایان موافقت بفرمایند و باین پیشنهاد رأی بدهند .

نایب‌رئیس - آقای وزیر کشور .

وزیر کشور - عرض کنم آلان گمان میکنم این پیشنهاد را یکی از آقایان طرح کرده بود و بایکسالش رد شد دوباره آقای دکتر تجدید کردند بنده همانطور که عرض کردم درقانون ذکر شده‌است که باید اهل محل باشد یا معروف باشد شما آن معروفیت را برمیدارید‌ممکن است‌یك اشخاصی‌باشند که معروفیت داشته‌باشند مثلا آقای علاءاسم بردند شما اگر این قسمت معروفیت را بردارید آخرمردم هم یك حقی دارند بنده هم تصدیق میکنم که حتماً باید اهل محل باشد که علاقه منه بآن قسمت باشد ولی بازهم بنده اسم آقای علاء را میبرم که اهالی

یك ناحیه ای میخواهند آقای علاء را انتخاب کنند آقایان حق آقای علاء را اینجا بر میدارید برای اینکه آقای علاء اگر در گرگان‌مثلا نبودند انتخاب نشوند ازاین قبیل اشخاص‌زیاد پیدا میشوند وحاضر هم هستند که ازجائی انتخاب شوند و خدمت بکنند، بعقیده بنده این صحیح نیست که حق یك شخصی را تضییع کنید برای‌اینکه‌اهل محل نبوده‌است البته‌اگر معروف هست که از طرف مردم یك قسمتی انتخاب میشود و اگر هم‌معروف‌نیست‌واهل‌محل‌هم‌نیست طبق قانون اصلا نمیتواند انتخاب شود .

نایب رئیس - پیشنهاد آقای دکتر فلسفی مجدداً قرائت میشود :

(بشرح سابق قرائت شد)

نایب رئیس — آقای امامی اهری پیشنهاد کرده‌اند که تجزیه این را خواسته‌اند .

فولادوند-پیشنهادآقای امامی اهری‌اینطور است ، به‌پیشنهادآقای‌دکترفلسفی‌موقع گرفتن رأی تجزیه وعلیحده بقسمت اول و سپس بقسمت دوم‌رأی گرفته شود .

نایب رئیس - آقای مخبر .

مخبر - ما در قانون انتخابات هم داریم باین که بایستی نمایندگانی که انتخاب میشوند بایدمحلی باشند اینجا نوشته شده است محلی ، تعریف محلی راکردن این‌خودش یك موضوعی است که آیا کسی باشد که در یك محلی تولد پیدا کرده باشد موطن اصلیش باشد یا در آنجا اقامت داشته باشد اقامت او ٦ ماه یا یکسال اخیر باشد این قسمت تعریف دارد بنا براین عمل دولت از نظر قانون انتخابات همان تصریحی که در قانون انتخابات بوده است بآنطور عمل میشده است بنده تصور میکنم که در قسمت در مجلس شورایملی هم اگر کم و زیادبشود ما درعمل دچار اشکال میشویم این یك‌بحث‌طولانی داردمگر اینکه‌در کمیسیون‌بحث‌بکنندومحلی‌راتعریف بکنند تا ما بتوانیم نتیجه مثبتی از آن بگیریم .

نایب رئیس- دقت بفرمائید اول رأی گرفته میشود بقسمت اول این پیشنهاد ، پیشنهاد میکنم غیر از اشخاص محلی دیگران حق انتخاب شدن ازآن محل رانداشته‌اند .

دکتر فلسفی - یعنی بومی باشند .

دهقان - رد شده است محلی بودن ، بدو دوره باید رأی بگیرید . چون یکدوره رد شده .

اردلان - معنی آن چیست ؟

دکتر فلسفی - محلی یعنی بومی باشد .

نایب رئیس - در آن پیشنهاد محلی و یك دوره بود رد شد حالا این فقط محلی‌است آقایانی که موافقند قیام کنند (جمعی برخاستند) مورد توجه .نشد حالادرقسمت دوم رأی میگیریم قرائت میشود قسمت دوم.

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهادمیکنم‌غیراز اشخاصی که‌دودوره‌نمایندگی مجلس‌شورایملی را در آن محل داشته اندیگران حق انتخاب شدن از آن محل را نداشته باشند

امامی‌اهری - حالا اصلا رأی گرفتن باین قسمت دیگر موردی‌ندارد(همهمه نمایندگان)

نایب‌رئیس - پس‌علیهذا یك قسمت‌ازپیشنهاد آقای دکتر فلسفی مطابق این رد شد باید بقسمت دومش رأی گرفت .

دکتر فلسفی - بمجموع پیشنهاد بنده باید رأی بگیرید .

امامی اهری - حالا با این ترتیب پس گرفتم .

نایب‌رئیس - دقت کنید آقایان یك قدری مطلب باریك شده است باید روشن بشود ، آقای امامی اهری‌شماپیشنهادتجزیه رایس گرفتید ؟(امامی اهری - بنده پس میگیرم) پس باید رأی بگیریم بمجموع پیشنهاد آقای دکتر فلسفی آقای دکتر فلسفی یك پیشنهادی کرده‌اند و آقای امامی اهری پیشنهاد تجزیه آن‌را کرده اند بعد حالا آقای‌امامی اهری میگویند من آن پیشنهاد خودم رایس‌میگیرم (دهقان - بنده قبول میکنم این پیشنهاد تجزیه را ونوشته ام)(دکتر فلسفی - دفعه دوم باید بمجموع پیشنهادبنده‌رأی بگیرید) رأی میگیریم بقسمت دوم

امامی اهری - اجازه بفرمائید یك‌توضیحی بدهم وقتی که مجلس رد کرد قسمت محلی بودن را بطریق اولی قسمت دومش مردوداست‌یعنی‌مجلس نمیتواند محدودبکند وکالت را باشخاصی که دودوره ازآن محل انتخاب شده اند

فولادوند - عرض بنده اینستکه جنابعالی تقاضای تجزیه کردید وقتی که مجلس رد کرد دیگر سرکارچه چیزش رایس میگیرید حالا میل خودتان است مجلس رأی داد اگر قبل از رأی بود بجا بود .

نایب‌رئیس - مجلس قسمت اول را رد کرد دیگر نمیشود پس گرفت حالا بایدبقسمت دوم‌رأی گرفته شود آقایانیکه موافقند قیام بفرمایند (جمعی برخاستند) موردتوجه نشد

دکتر فلسفی -اینکه صحیح‌نیست بایدبمجموع رأی گرفته شود

نایب رئیس - حالا رأی میگیریم بمجموع آقایانیکه موافقند قیام بفرمایند (جمعی برخاستند) مورد توجه‌نشد. پیشنهاد دیگری قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

خواهشمندم در ماده سوم جمله لااقل هشت در صد کلیه آراء به ده در صد کلیه آراء تبدیل‌شود مسعود ثابتی

نایب‌رئیس - آقای مسعود ثابتی بفرمائید

مسعودثابتی - بنده پیشنهاد کردم که بجای هشت درصد ده درصد باشد چون درقسمت‌چند درصد آراءاین‌جامفصل‌صحبت شدوبطوریکه‌آقایان‌پیشنهاد داده اندعدهٔ ازآقایان‌مایل بودند که یك‌آراءبیشتری بایستی داوطلبان داشته باشند ولی نسبت بیست در صد مورد توجه نشد بنده خواستم تعدیلی مابین‌این دو قسمت شده باشد و بعدهم شیفرروند باشدهشت‌در صد خورده‌حساب‌پیدامیکندده‌درصدیکمددشیفرروندو مختصری است (صحیح است)

صدرزاده - بنده مخالفم .

نایب رئیس - بفرمائید .

صدرزاده - عرض کنم که آقایان اینجا باین نکته توجه دارند که ما باید کوشش کنیم انتخابات دوره شانزدهم قبل ازتعطیل مجلس وخاتمه این‌دوره انجام پذیر باشد بنابراین‌ازدادن پیشنهاداتیکه مشابه آن مورد توجه مجلس واقع نشده‌آقایان خودداری بفرمایند دولت در لایحه‌ایکه داده است ۸٪ معین کرده است وپیشنهاداتیکه بسی درصد و بیست‌درصد و پانزده درصد داده شده بود همه‌آنها رد شده است در این صورت میتوان احساس کرد که نظر مجلس همان هشت درصدی است که دولت معین کرده و ما نباید طریق داوطلبی اشخاص‌را برای وکالت‌محدود ومسدود بکنیم باندازه‌ای که‌مزاحم دستگاه انتخاباتی نشوند همین هشت درصد کافی است واستدعا میکنم که آقای مسعود ثابتی هم موافقت بفرمایند با همین هشت درصد .

مسعود ثابتی - با ده در صد موافقم ،آقای وزیرهم موافقت کردند .

نایب‌رئیس - آقای مخبر .

مخبر - این جلسه سوم است که لایحه انتخابات مطرح‌است وما هنوز درماده سوم هستیم وپیشنهاداتی که میشود مشابه یکدیگر است مثلا اینجا پیشنهاد شده است ۳۰ در صد و ۲۰ در صد و۱۵ در صد بهرحال بنده مخالفتی ندارم ولی بهتراست که همان طوریکه کمیسیون هم موافقت کرده و بکاندیداها هم تحمیل‌نشود و الا من خیال میکنم آقای مسعودثابتی پس بگیرند بهتر است .

حاذقی - من با ده در صد موافقم .

نایب رئیس - رأی میگیریم بپیشنهاد آقای مسعود ثابتی بده در صد آقایانی که موافقند قیام بفرمایند . (اکثر برخاستند) مورد توجه شد .

کشاورزصدر — بنده اخطار نظامنامه‌ای دارم .

نایب رئیس - اگر آقایان اجازه بفرمایند چون بنده حالم خوب نیست ده دقیقه تنفس‌داده شود (نیمساعت بظهر مجلس بعنوان تنفس تعطیل و مجدداً در ساعت۱۲ ظهر بریاست آقای رضاحکمت تشکیل گردید.)

رئیس- آقای وزیر دارائی .

وزیردارائی- آقایان محترم‌اطلاع دارند که ماه‌خرداد درشرف اختتام است (صحیح‌است) راپرت کمیسیون بودجه هم برای بودجه‌کشور حاضر شده است برای‌اینکه‌مامحتاج نباشیم که‌بازیکدوازدهم تقاضا کنیم ازمجلس، میخواستم استدعا کنم آقایان‌موافقت بفرمایند بعدازقانون انتخابات‌قانون بودجه‌مطرح‌شود (صحیح است) ضمناً آقایان اطلاع‌دارند که‌درزمان فترت‌تصویبنامه‌های‌زیادی صادرشده‌بود که روی آنهم عمل‌شده‌بود بعد مجلس بدولت‌اجازه دادآن قسمت‌هائی را که لازم‌میداند پیشنهاد کندبمجلس وآن‌قسمت‌هائی را که لازم نمیداند لغو بکند در زمان کابینه جناب آقای‌حکیمی‌صورت تصویبنامه‌هائی که‌لازم‌بودبمجلس آمده است چون مدتی از عمر مجلس باقی نمانده خواستم استدعا کنم که‌نسبت‌باین‌قسمت هم کمیسیونهای مربوطه توجه‌بفرمایند چون یك قسمتی را که دولت ناچار است مطابق همان عملی که بوده عمل کند و برای این که‌مجوز قانونی‌آن‌باید گرفته شودمیخواستم استدعا کنم که کمیسیونهای مربوطه‌بآن توجهی‌بکنند که قبل از اختتام مجلس تکلیف این تصویبنامه ها معین شود .

رئیس — بعد پیشنهادات ماده سوم قرائت میشود .

(پیشنهاد آقای دکتر ملکی بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره زیر ماده سوم اضافه شود
تبصره وزارت کشور در بانکملی حسابی بشماره مخصوص باز مینماید و داوطلبین نمایندگی میتوانند ودیعه خود را نزد بانك باین حساب مخصوص بعنوان ودیعه تسلیم ورسید بانك راضمیمه نمایند .

دکتر ملکی - پس گرفتم .

رئیس - آقای وزیر کشور .

وزیر کشور - عرض کنم همانطور که جناب آقای گلشائیان فرمودند دولت علاقه تامی دارد که بودجه کشور تصویب بشود و از یك طرف دیگرهم دولت علاقه دارد که انتخابات قبل از تعطیل مجلس شروع بشود ازاین جهة از آقایان استدعا میکنم که تکلیف این قانون را هرچه زودتر معین بفرمایند و از پیشنهاد هائی که مربوط نیست خودداری بشود که هرچه زودتر دولت بتواند بوظیفه قانونی خودش عمل کند (صحیح است) .

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود .
(پیشنهاد آقای حاذقی بشرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد میکنم اضافه شود یا بانك ملی .

حاذقی - پس گرفتم آقا .

رئیس - پیشنهاد دیگر قرائت میشود .
(پیشنهاد آقای عباس نراقی بشرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد میکنم درماده سوم بجای هشت درصد کلیه آراء ده درصد کلیه آراء قید شود .

بعضی از نمایندگان - تصویب شده است آقا.

رئیس - پیشنهاد دیگر قرائت میشود .
(پیشنهاد آقای حاذقی بشرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد میکنم مبلغ هشت درصد به ۲۵ درصد تبدیل شود .

حاذقی - به ۱۵ درصد اصلاح کردم .

بعضی از نمایندگان - ردشد .

حاذقی - پس گرفتم .

رئیس - پیشنهاد دیگر قرائت میشود .
(پیشنهاد آقای معتمد دماوندی بشرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد میکنم درتبصره دوم ماده سوم بعد از کلمه پست وتلگراف کلمه بانك ملی اضافه شود .

معتمد دماوندی - پس گرفتم .

رئیس - پیشنهاد دیگر قرائت میشود .
(پیشنهاد آقای مامقانی بشرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد مینمایم تبصره ذیل بماده ۳ اضافه شود:
وزارت کشور مکلف است بر طبق صورتیکه درظرف یك هفته تنظیم مینماید شهرهای مهم کشور که دارای حومه‌های مختلف و وکلاء متعدد است از حومه ها تفکیك نموده بتناسب وضعیت نفوس حومه ها نیز حق انتخاب وکیل مستقل را خواهد داشت

رئیس - آقای مامقانی .

مامقانی - اساساً شهرهای مهم کشور ازقبیل تهران ، تبریز ، شیراز ، خراسان (دکتر مصباح زاده - بندر عباس) حومه های مختلف و وکلای متعددی دارند این مرکز شهرها مثلا تهران که مرکز کشور است دارای اشخاص بزرك وعالم هستند ومی بینیم که این اشخاص مختلف تحت تأثیر آراء مثلا لواسانات وشمیرانات میروند وآراء آنجا حاکم است بهتر این است در شهر هائی که مهم است و وکلای متعدد هستند دولت تفکیك کند وهرحوزه‌ئی که مناسب است یك وکیل دو وکیل انتخاب کنند مثلا شمیرانات یك وکیل ، لواسانات یك وکیل و بقیه راخودشهر انتخاب کنند نه این که مثلا در شهر هشت هزار نه هزار رأی بدهند و بعد ببینم که یك نفر هم بابیست هزار رأی مثلا از لواسانات یا شمیرانات آمد که آنجا ها رأی داده اند بهتر این است که شهرهای مهم کشور که دارای حومه های مختلف است از حومه ها تفکیك بشود و آن حومه هائی که مناسب است دولت برای هرحومه یك وکیل بدهد (صحیح است) فرض بفرمائید مثلا تهران دوازده وکیل دارد ده تا شهر بدهد دو تا هم بحومه بدهد و همین طور در تبریز و باین طریق بهتر است که اقلا آراء شهریها ازبین نرود (صحیح است) .

رئیس - آقای دکتر عبده مخالفید ؟

دکتر عبده - بنده اصولا با فکر آقای مامقانی موافقم یعنی میبایستی حوزه انتخابیه شهرها ازحومه ها جدا بشود و بطور مسلم این اشکال بوده که آراء شهرستان ها را مستهلك میکند ولی اشکالی که هست این است که این پیشنهاد ایشان اصولا مربوط بماده سوم نیست ماده سوم موضوعاً غیراز آن چیزی است که ایشان پیشنهاد کرده اند و مطابق اصل شاید اساساً قابل طرح نباشد بنده تصور میکنم که فکر ایشان را باید عملی کرد منتهی بایك طریق وسیعتری باین طریق که حوزه بندی انتخاباتی بموجب قانون قبلی شاید صد در صد با تعداد نفوس ؛ مقتضیات جغرافیائی و اقتصادی کشور تطبیق نکند (صحیح است) من خیال میکنم اگریك ماده‌ای یك پیشنهادی تهیه بشود که بشود مکلف بکنیم دولت را درظرف مدت معین در حوزه های انتخاباتی با توجه بمطلب اساسی که آقا فرمودند تجدید نظر بفرمایند وشاید تعداد نمایندگان را هم زیادتر بکنند همان طور که قانون اساسی اجازه داده است وباین ترتیب یك اصلاح کلی وعمومی درحوزه بندی انتخابات خواهد شد باین ترتیب چه ازلحاظ تعداد وچه ازلحاظ این فکر اساسی که بعرضتان رسانیدم میخواهم استدعا کنم ازآقای مامقانی که از این پیشنهاد صرفنظر کنند .

رئیس - باین ماده مربوط نمیشود که رأی گرفته شود .

مامقانی - اگرجناب آقای وزیر کشور قبول بفرمایند که بزودی تجدید نظر بکنند بنده پس میگیرم

رئیس - آقای وزیر کشور .

وزیر کشور - خود دولت درنظر دارد که در حوزه های انتخاباتی تجدید نظری بکند البته بعداً این قسمت را هم درنظر خواهد گرفت .

بعضی از نمایندگان - پس گرفتند .

رئیس - پس گرفتند پیشنهاد دیگر قرائت میشود
(پیشنهاد آقای ضیاء ابراهیمی بشرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد میکنم در ماده سوم بعد از محل نوشته شود یا محل اقامت یا توقف داوطلب .

ضیاء ابراهیمی - اگر جناب آقای وزیر کشور قبول بفرمایند من توضیح میدهم والا توضیح نمیدهم من خاطرم است درجوانی وبچگی وقتی درس میخواندم (حاذقی - بر بچه هم نبودید) درشرح شعر اولی الفیه ابن مالك اشکال میشد که چرا گفته لی وله فی درجات الاخره وجواب آنرا بحدیث روایت ترمذی استناد میکردند که کان رسول الله صل اله علیه و آله اذا دعا بدء بنفسه یعنی پیغمبر صل اله علیه وآله دردعا اول برای خودش دعا میفرمود عرض میکنم این یك قسمتش راجع بخودم است و یك قسمت ازعرایضم هم راجع بهمه آقایان است چون در اینجا ملاحظه بفرمائید مثلا بنده خودم مشهد مشرف شدم و بخواهم کاندید جیرفت یا یك محل دیگرهم باشم ولی در جیرفت دسترسی ندارم که پول برسانم من پیشنهاد کردم که آن ودیعه گذاشتن یا در محل باشد یا در محل انتخاب و توقف آن داوطلب و بنظر من هم بسیار خوب است و جناب آقای وزیر کشور هم وعده فرمودند قبول بفرمایند (محمدعلی مسعودی - خیلی خوب است دولت هم موافق است) آقای مخبر کمیسیون هم قبول فرمودند .

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای ضیاء ابراهیمی که آقای وزیر کشور و آقای مخبر کمیسیون هم قبول کردند آقایانی که موافقند قیام کنند(اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد دیگر قرائت میشود .

(پیشنهاد آقایان سلطانی ، بهبهانی ، موسوی بشرح زیر قرائت شد)

در سنوات قبل از ۱۳۰۳ مرکز استان خوزستان شوشتر بود ولی از ۱۳۰۳ مرکز استان باهواز منتقل و شوشتر بخش کوچك تابع اهواز گردید لکن هنوز اهواز یکصد هزار جمعیتی و مرکز استان در انتخابات مجلس شورایملی تابع شوشتر میباشد بنا براین پیشنهاد میکنم از این تاریخ مرکز حوزه انتخابیه اهواز و شوشتر و توابع و رامهرمز اهواز خواهد بود .

رئیس - این مربوط بماده سوم نمیشود این ماده راجع است بداوطلبین و پرداخت ودیعه .

بهبهانی - ماده الحاقی است .

رئیس - وقتی که مواد تمام شد بگذارید برای بعد ، دیگر ماده سوم پیشنهادی ندارد رأی گرفته میشود بماده سوم .

وزیر کشور - عرض کنم این پیشنهادی که آقای دکتر معظمی فرمودند همانطور که نظر ایشان است و نظر دولت مقصود این است که وزارت کشور هم مستحضر باشد و همانطور که عرض کردم وزارت کشور مرجع کار فرمانداریها نیست از لحاظ انتخابات ولی فرماندار باید امر انتخابات را اقدام کند و طبق قانون مکلف است از این جهة چیزی نوشته شده است که اگر آقایان موافقت بفرمایند اینهم ضمیمه قانون انتخابات میشود که روشن تر باشد هر کسی داوطلب نمایندگی میباشد مکلف است داوطلبی خود را کتباً یا تلگرافاً بفرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه تسلیم نموده و نیز میتواند رونوشت آنرا برای وزارت کشور ارسال نماید .

رئیس — با این اصلاح رأی گرفته میشود آقایانیکه بااین ماده سوم موافقند قیام فرمایند(اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده چهارم مطرح است .

(ماده چهارم بشرح زیر قرائت شد)

ماده چهارم - انتخابات باید در تمام کشور در یك روز معین شروع بشود مدت اخذ رأی بنظر انجمن از یك تا پنجروز است نتیجه انتخابات از یك روز تا

ده روز بعد از خاتمه اخذ رأی معین واعلام میشود .

رئیس - آقای دکتر عبده موافقید ؟

دکتر عبده - بلی .

رئیس - آقای حاذقی موافقید ؟

حاذقی - بلی .

رئیس - آقای فولادوند موافقید ؟

فولادوند - بنده مخالفم و مخالفت بنده باقسمت اخیر این ماده است برای این که مینویسد: انتخابات باید در تمام کشور و یك روز معین شروع بشود و مدت اخذ رأی بنظر انجمن از یك تا پنج روز است تا این جا صحیح است نتیجه انتخابات از یك روز تا ده روز بعد از خاتمه اخذ رأی معین و اعلام می شود این را ما امتحان کرده‌ایم در شاهرود در یك حوزه هفتاد فرسخی باید رأی گرفته شود و این حوزه را فقط با دوچرخه یاپیاده میشود رفت خوب چطور میشود که آنها برسانند سایر شهرهای دیگر هم هست این ممکن است یك حقی را تضییع بکند .

امیر تیمور - همین طور است که میفرمائید صحیح است .

رئیس - آقای دکتر عبده .

دکتر عبده - باعتقاد بنده یکی از موادی که بی اندازه در حسن جریان انتخابات تأثیر خواهد داشت همین ماده چهارم است (صحیح است) برای این که بموجب این ماده انتخابات در تمام کشور در روز معین شروع میشود و آقایان مطلع هستند که یکی از علل سوء استفاده در جریان انتخابات همین اختیاری بود که بوزارت کشور داده شده بود بموجب قانون سابق وزارت کشور میتوانست انتخابات را در هر نقطه‌ای برحسب دلخواه خودش هر روزی که دلش خواست اقدام کند واینکار درست نبود برای اینکه ممکن بود انتخابات در یك جائی یك روزی شروع بشود که مقتضیات برای کاندید معینی جمع باشد وبنظر بنده بااین ماده چهارم تا اندازه‌ای رفع این عیب شده است باین معنی که در تمام کشور انتخابات دریك روز معین شروع میشود منتهی بنده فکرم شاید ازاینهم یك قدری دورتر است باین توضیح که در دوره چهاردهم که مأمور بودم از طرف مجلس شورایملی دریك کمیسیونی یك طرحی برای قانون انتخابات تهیه کنیم درآنجا پیش بینی کردیم که انتخابات درروز معین شروع بشود و در روزهای معین انجمن دعوت بشود در روزهای معین اخذ رأی بعمل آید وبرای پانزدهم مهر که اول دورهٔ افتتاحیه مجلس خواهد بود اکثریت نمایندگان مهیا باشند برای افتتاح مجلس شورایملی اگر ما میخواستیم نظری که در کمیسیون انتخابات دوره چهاردهم داشتیم ضمن این لایحه تأمین کنیم بنظر بنده کمتر در معرض سوء استفاده واقع میشدیم بدلیل اینکه چهاردهم مرداد مثلا خیال میکنم همان تاریخی است که مادر لایحه قانون انتخابات پیش بینی کردیم فرمان انجام انتخابات صادر میشد پانزده روز بعد انجمن ها دعوت میشد انجمن درمدت معین شروع میکرد برای گرفتن ودرروز معین جمع آوری میشد ودرروز معین خوانده میشد وبالاخره نتیجه اخذ رأی درروز معین ابلاغ میشد واین اختیاری که بقول فرنگیها آربیتر یعنی قدرت (عرض وطولی) که بوزارت کشور داده شده بود مجال سوء استفاده وفترت را میداد بنظر بنده مرتفع خواهد شد در هرصورت این پیشنهاد اگر مواجه نشود بایك مشکلاتی بنده خیال میکنم که ماده چهارم تا اندازه‌ای رفع مشکلات را خواهد کرد واما قسمت آخر ماده چهارم را که فرمودند نتیجه انتخابات را شاید نشود از یکروز تا ده روز اعلام کنند باعتقاد بنده شاید راست باشد همانطور که آقای فولادوند فرمودند ممکن است نشود زیرا در بعضی جاها وسایط نقلیه باندازه کافی نیست که بشود نتیجه انتخابات را در ظرف ده روز اعلام کنند(صحیح است) ولی این نیست که اگر نشود در ظرف ده روز نتیجه انتخابات را اعلام کرد این موجب بطلان آراء باشد یعنی اثری ندارد این نظری که در ماده چهارم پیش بینی شده است کاشف از نظر قانونگذار است یعنی قانونگذار نظر داده است که آراء را در ظرف مدت معینی حتی الامکان آراء جمع آوری بشود والا اگر برحسب مقتضیات آرائی بعد از آن تاریخ اعلام شد چون تصریحی در ماده چهارم نشده البته آن آراء ابطال نشده و محسوب خواهد شد ، بنده خیال میکنم همان طوری که در ماده هست قبول کنیم که حد اقل فایده اش این باشد که دولت راملزم کند که در همان اوقات معین انتخابات درهمه جا شروع بشود واعلام بشود وملزم بکند که با حسن توجه سعی بکنند که نتیجه انتخابات هم در روز معین اعلام شود .

رئیس - آقای امینی .

امینی - مخالفم ، در ظاهر این ماده بسیار صحیح است و بنظر بنده اظهاراتی که آقای دکتر عبده کردند دور از حقیقت نیست و راست است ولی من سؤال میکنم اگر دولت این کار را نکرد چه سانکسیونی دارد ، بالاخص این یك وسیله ای بدست دولت میدهد که درجیرفت که مثلا فاصله اش از تهران زیاد است شاید بگوید یکماه دیگر هم من نمیتوانم وسایل آنجا رابفرستم بنا بر این انتخابات را وقتی شروع خواهم کرد که بتمام نقاط کشور وسایل فرستاده شده باشد خود این وسیله کش دادن کار است که احیاناً ممکن است بدست وزارت کشور بیفتد بنده نخواستم جسارت بکنم که خدای نکرده این اتفاق میافتد ولی همیشه در قانون باید رعایت کرد که وسیله تأخیر برای انتخابات بدست دولت ها نداد اگر این قسمت را با یك پیشنهاد هائی بشود جبران کرد بنده مخالفتی ندارم .

رئیس - آقای سزاوار .

سزاوار — این مطلب بتجربه ثابت شده است که انتخابات هر چه جریانش سریعتر باشد از بلا محفوظ تر است وزودتر اگر نتیجه بدست بیاید بهتر میتواند که نتیجه مثبت وخالی از اغراض انتخابات فراهم بشود (صحیح است) انتخابات دریکروز در تمام کشور اجرا خواهد شد مدت اخذ آراء هم بتناسب محل از یکروز تا پنج روز معین شده بنابراین هیچ جای نگرانی نیست هر قدر هم فاصله زیاد باشد ووسایط نقلیه کم باشد از اقصی نقاط دیگر هم میشود در ظرف ده روز نتیجه انتخابات اطراف را فراهم آورد و اگر ما میخواهیم یکقدری در این کار دقیق بشویم باز وسیله بدست مأمورین انضباطی و فرماندار یا بخشدار میافتد و بنظر بنده ممکن است یك اشکالی پیش بیاید بنظر بنده این ماده خوب تنظیم شده است و بهتر این است که آقای فولادوند هم پیشنهادشانرا استرداد بکنند.

رئیس - اگر مذاکرات کافی باشد پیشنهادات ماده چهارم قرائت میشود .

(پیشنهاد آقای دکتر عبده بشرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد میکنم تبصره زیر بماده ٤ اضافه شود:
دولت بهیچوجه نمیتواند انتخابات محلی را توقیف کند یا بعهده تعویق بیندازد (صحیح است)

رئیس - آقای دکتر عبده .

دکتر عبده - خیال میکنم بنده توضیح زیادی برای این پیشنهاد خودم ندارم پیشنهاد شده است که دولت نمیتواند انتخابات را توقیف کند یا بعهده تعویق بیندازد آقایان کم وبیش مستحضر هستند که یکی از موارد سوء استفاده همین توقیف انتخابات است باین معنی که انتخابات در یك جائی شروع میشد و یك کاندیدی که مورد نظر مردم بود شروع میکرد بکار در وسط کار یا دولت یا اشخاص ذی نفوذ دیگر که میدیدند نظر آنها تأمین نشده و جریان کار صددر صد موافق میلشان نیست اقدام میکردند و انتخابات را توقیف میکردند بنده خیال میکنم که ما نباید اساساً فکر بکنیم که همه جریانات موافق با ما است ممکن است که جریانات اساساً مخالف با ما باشد اگر کارها یك اساسی داشته باشد یك منطقی داشته باشد یك قاعده‌ای داشته باشد خوب آن روز اگر ما یك حقی داشته باشیم بحقمان میرسیم با توجه باین نکته و با توجه باین که توقیف انتخابات همیشه بصواب نبوده و صرفاً برای امعان نظر است من میخواستم از آقایان استدعا کنم که لطفاً باین پیشنهاد بنده که تطبیق میکند بامصالح عمومی کشور رأی بدهند (صحیح است)

رئیس - آقای سزاوار .

سزاوار — تعجب بنده از این پیشنهاد این است آقای دکتر عبده که خودشان آشنائی کامل بسوابق دارند این پیشنهاد را کردند زیرا درقانون انتخابات هم همچو اجازه ای نیست که وزارت کشور بتواند انتخاباتی را توقیف بکند یا بتعویق بیندازد (صحیح است) این پیشنهاد میرساند باینکه معلوم میشود همچو اجازه ای هست ، درصورتیکه همچو چیزی درقانون انتخابات نبوده ونیست . بنابراین اگر وزارت کشور همچو عملی را بکند بدون اجازه قانونی مسئول خواهد بود (امیر تیمور - اگر بکند چه میشود؟) مسئول میشوند .

دکتر عبده — وزیر کشور هم توضیح بدهند من قبول میکنم .

رئیس - آقای امینی .

ابوالقاسم امینی - بنده هم میخواستم همین توضیح را بدهم که اولا توقیف انتخابات منوط بپیشنهادی است که انجمن میکند پس از آنکه فرماندار انجمن را دعوت کرد بکلی اختیار از دست فرماندار بانجمن داده میشود اگر خلاف معمول یك جریانی انجمن مشاهده کرد میتواند تقاضای توقیف بکند والاخلاف اینکار اصلا نشده است .

رئیس - رأی گرفته میشود ..

دکتر عبده - اجازه میفرمائید بنده این پیشنهاد را اساساً لازم میدانم ولی چون مطالعه کافی در قانون سابق. ویقین دارم که دولتها بر خلاف قانون لااقل بعد ها کاری نخواهند کرد این پیشنهاد را فعلا بنده پس میگیرم .

ناصر ذوالفقاری - بنده این پیشنهاد را قبول کردم .

رئیس - پیشنهاد را نمیشود قبول کرد باید پیشنهاد مجدد بدهید، پیشنهاد دیگری قرائت میشود

(پیشنهاد آقای مشایخی بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم انجمنهای فرعی بانظارت انجمن اصلی آراء را قرائت و حائزین اکثریت را اعلام میدارد واگر درموردصندوقی نظری داشته باشدباید مراتب را بوزارت کشور اعلام کند ، تصمیم نهائی با مجلس شورای ملی است

رئیس — آقای مشایخی .

مشایخی — لایحه اصلاح قانون انتخابات از نظر موضوع بنظر بنده بدوقسمت تقسیم میشودقسمت اول مربوط بحق رأی است ودر قسمت دوم بمنظور جلوگیری از اعمال نفوذ و مداخلاتی است که ممکن است احیاناً اشخاصی یا بعضی ازمقامات درانتخابات بکنند مثلا بموجب این قانون حق دعوت انجمن نظارت را که سابقاً بایك نفر بود حالا بسه نفرداده شده و بنده میخواستم عرض کنم که این قسمت اصولا خیلی کار خوبی است و ضمناً میخواستم توجه آقایان را جلب کنم که مطابق قانون سابق و مطابق همین قانون اصلاحی مقدرات انتخابات اصولا در دست انجمن ها است ما بایستی یك مداری اتخاذ کنیم که اگر خدای نخواسته انجمن خواست یك کاری علیه یك کاندی بکند که بر خلاف مصلحت این کاندیدو برخلاف منظور موکلین باشداز این نوع مداخلات نامشروع جلوگیری بشودبنده خاطرم هست در اوایل دوره پانزدهم که اعتبار نامه‌ها مطرح بودیك گزارشی داده میشد دریك حوزه انتخابیه که صندوق فرعی آرایش اصلا قرائت نشده انجمن اصلی گفته است که این صندوق مخدوش بوده یعنی صندوق دست خورده بوده یك صندوقی که ۳ هزار یا چهار ۵ هزاررأی داشته اصلاغیرقابل قرائت تشخیص داده شده بنده عقیده‌ام این است که انجمنهای فرعی که تشکیل میشود از نقطه نظر کار خودشان دارای همان اختیاراتی باشند که انجمن های اصلی دارند بنا براین بایستی بانجمن فرعی اجازه داد که با نظارت انجمن اصلی آراء را قرائت بکند اگر انجمن اصلی فرضاً آراء یك صندوق را مخدوش تشخیص بدهد یا فرض کنید فعل و انفعالی در آنجا شده باشد مجموع آراء که قرائت شد حائز اکثریت تشخیص شودوبآن حائز اکثریت اعتبار نامه بدهند و بعداً ضمن تسلیم اعتبارنامه نماینده بوزارت کشور گزارشی بدهد و آنجاتوضیح بدهند که آراء صندوق فلان مخدوش بوده است ودلایل آن راذکر کنندو بعدقضاوت نهائی آن بامجلس شورایملی است که آیا مخدوش بوده یا نبوده است منظور بنده اینست که یك حوزه ایکه چهار پنج هزار نفردرآنجا رأی میدهند این حق را انجمن اصلی نداشته باشد که بگوید من این صندوق را نمیخوانم باینجهت که تشخیص میدهم که فلان فعل وانفعال در آن شده است این را بایدبخوانند وقضاوت نهائی بامجلس شورایملی است باینجهت من این پیشنهاد را دادم

رئیس — آقای ملك مدنی .

ملك مدنی — این نظریکه شما پیشنهاد اصلاحی کردید الان اجرا میشود زیرا آنچه که بنده در ادوار مختلفه اطلاع دارم پرونده هائیکه آمده بمجلس اگر انجمن نظار تشخیص داد که صندوق ها در یك شعبه ای مشکوك بوده است وارائی صحیح نبوده اینرا در صورت مجلس قیدمیکنند و درپرونده هست این نظر جنابعالی بعقیده بنده عملی است و بنده مخالف با این نظر نیستم تا حالا اینطور عمل شده است حتی اگر یك آرائی راهم باطل کرده است در صورتجلسه قیدمیکند پرونده ایکه میآید بمجلس الان شاهد این قضایا است (عده ای ازنمایندگان -رأی رأی)

رئیس - آقایانیکه با پیشنهاد آقای مشایخی موافقند قیام نمایند (جمعی بر خاستند) قابل توجه نشد ،جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده سه‌شنبه ساعت نه ودستود بقیه قانون انتخابات .

(نیمساعت بعدازظهر جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورایملی - **رضا حکمت**